

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

**Кафедра міжнародних відносин
Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»
Освітня програма 291.00.01 «Суспільні комунікації»**

**БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
на тему:
ТЕМА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ У ПРЕЗИДЕНТСЬКІЙ
ВИБОРЧІЙ КАМПАНІЇ США 2024 РОКУ**

Здобувачки 4 року навчання
Павленко Аліни Володимирівни
Науковий керівник:
д. політ. наук, професор кафедри
міжнародних відносин
Розумний М. М.

Київ – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	8
1.1. Стан наукової розробки проблеми та джерельна база дослідження.	8
1.2. Понятійно-категоріальний апарат та методи дослідження.	10
РОЗДІЛ 2. АМЕРИКАНСЬКА ВИБОРЧА СИСТЕМА ТА ЇЇ РИТОРИЧНА	
СКЛАДОВА (ПИТАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ У ВИБОРЧИХ	
КАМПАНІЯХ В США).....	13
2.1. Виборчі кампанії в США: традиції та механізми.	13
2.2. Дебати як форма політичної комунікації.	18
2.3. Залежність успіху кандидата в президенти США від його	
зовнішньополітичного позиціонування.	24
РОЗДІЛ 3. ТЕМА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ У ВИБОРЧІЙ	
КАМПАНІЇ 2024 РОКУ.....	32
3.1. Російсько-українська війна як один з ключових викликів сучасної	
зовнішньої політики США.	32
3.2. Позиція представників правлячої Демократичної партії США щодо	
російсько-української війни у 2024 році.	39
3.3. Позиція представників опозиційної Республіканської партії США щодо	
російсько-української війни у 2024 році.	52
РОЗДІЛ 4. ВПЛИВ ТЕМИ ВІЙНИ НА ВИБОРИ ТА ПІСЛЯВИБОРЧІ	
НАСЛІДКИ.....	60
4.1. Дебати як частина президентської кампанії кандидатів у президенти США	
2024 році.....	60
4.2. Вплив результатів виборів на політику США щодо російсько-української	
війни.	65
ВИСНОВКИ	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	78

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

США — Сполучені Штати Америки.

РФ — Російська Федерація.

НАТО — Організація Північноатлантичного договору.

PR — Public Relations, зв'язки з громадськістю.

MAGA — Make America Great Again (Зробімо Америку великою знову)

CNN — Cable News Network — американський телевізійний новинний канал.

CATO — Cato Institute — американський аналітичний центр (think tank), ліберального спрямування.

ВСТУП

Президентські вибори у США традиційно привертають увагу не лише американського суспільства, але й усього світу, адже від результатів цих виборів значною мірою залежить напрям глобальної політики. Президентська виборча кампанія 2024 року відбувалася в умовах зростання глобальної нестабільності, зокрема — повномасштабної війни Росії проти України, конфлікту на Близькому Сході, загострення відносин між США та Китаєм, а також внутрішніх економічних та соціальних викликів.

Питання підтримки України, санкційної політики щодо Росії, військової допомоги та зовнішньополітичного курсу стали важливими складовими публічних заяв кандидатів і предметом дискусій під час виборчої кампанії. У цьому контексті особливої актуальності набуває вивчення того, як тема війни в Україні була представлена у риторичі кандидатів у президенти США, яку роль вона відігравала у формуванні передвиборчих наративів та які політичні й суспільні наслідки може мати її використання.

Актуальність теми дослідження. Російсько-українська війна, яка триває з 2014 року і набула повномасштабного характеру у 2022 році, стала одним із ключових факторів глобальної безпеки та міжнародної політики. США, як одна з провідних демократичних країн світу, активно підтримують Україну у боротьбі проти агресії з боку Російської Федерації. У зв'язку з цим питання війни в Україні стало невід'ємною частиною зовнішньополітичного дискурсу Сполучених Штатів, зокрема у рамках президентської виборчої кампанії 2024 року. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю проаналізувати, як американські політичні еліти використовують тему війни у власних політичних цілях, яку риторику застосовують кандидати, яким чином ця тема впливає на формування громадської думки в США та який безпосередній вплив має на результати виборів.

Об'єкт дослідження – президентська виборча кампанія у Сполучених Штатах Америки 2024 року.

Предметом дослідження є особливості використання теми російсько-української війни у позиціонуванні кандидатів у президенти США під час виборчої кампанії.

Метою дослідження є виявлення основних підходів до висвітлення теми російсько-української війни у виборчій кампанії кандидатів у президенти США у 2024 році, а також аналіз політичних наративів та їх впливу на зовнішньополітичну позицію США.

Завдання дослідження.

1. Охарактеризувати специфіку американської виборчої системи та риторичну складову кампаній;
2. Дослідити вплив зовнішньополітичного позиціонування на електоральний успіх;
3. Проаналізувати місце теми війни в зовнішньополітичному порядку денному США;
4. Визначити особливості риторики Демократичної та Республіканської партій щодо російсько-української війни;
5. Розглянути роль українського питання на передвиборчих теледебатах;
6. Оцінити вплив результатів виборів на майбутню політику США щодо України.

Методами дослідження є історико-політичний аналіз, порівняльний метод, елементи контент-аналізу політичних заяв, дебатів і виступів кандидатів, елементів ЗМІ та соціальних мереж, а також метод аналізу джерел та політичної риторики.

Хронологічні межі дослідження охоплюють період з початку передвиборчої кампанії у США (орієнтовно з середини 2023 року) до певного періоду після проведення виборів (до кінця листопада 2024 року).

Аналіз використаних джерел. У роботі використано широкий спектр джерел: офіційні заяви кандидатів, матеріали з політичних дебатів, виступи у ЗМІ, соціальні мережі, офіційні документи урядових структур, результати

соціологічних опитувань, а також матеріали авторитетних американських та міжнародних медіа.

Огляд наукової літератури. У науковій літературі тема впливу російсько-української війни на перебіг президентської кампанії у США 2024 року ще не отримала ґрунтовного висвітлення. Дослідження здебільшого зосереджуються на загальних аспектах американського виборчого процесу, ролі зовнішньої політики у стратегіях кандидатів, а також трансформаціях глобальної безпеки після 2022 року. Вагомий внесок у вивчення теми зробили українські дослідники М. Солдатенко, О. Стогова, І. Тихоненко, І. Дудко, Є. Глушук та інші. Серед зарубіжних авторів варто відзначити праці В. Бенуа, А. Шредера, Дж. Фрідмана, а також дослідження Кормоді й Чіккантелла щодо впливу риторики кандидатів на зовнішньополітичний курс США. Джерельну базу становлять офіційні документи, заяви політиків, результати соціологічних опитувань, матеріали теледебатів, аналітика ЗМІ та провідних дослідницьких центрів.

Практичне значення дослідження. Результати дослідження можуть бути використані для глибшого розуміння механізмів формування зовнішньополітичних стратегій у США, впливу війни в Україні на внутрішньополітичний дискурс інших країн, а також для прогнозування можливих змін у міжнародних відносинах залежно від результатів президентських виборів.

Апробація. Матеріали дослідження було представлено 17 квітня 2025 р. у секції «Міжнародні відносини у контексті російсько-української війни: кейс-стаді» у рамках теми «Українське питання в передвиборчих дебатах кандидатів у президенти США 2024 року» на конференції «Сучасні виклики в умовах трансформації системи міжнародних відносин» і опісля опубліковано у збірнику «Сучасні виклики в умовах трансформації системи міжнародних відносин: науковий збірник. Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ: [Електронне видання], 2025. Готується до друку.».

Структура роботи. Бакалаврська робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків та списку використаних джерел та літератури. Перший розділ присвячено огляду теоретико-методологічній базі. Другий розділ висвітлює теоретичні засади аналізу політичної риторики та впливу зовнішньої політики на виборчі кампанії. Третій розділ зосереджується на аналізі ключових кандидатів та їхніх позицій щодо війни в Україні. У четвертому розділі розглядаються беспосередньо дебати, тема України в дебатах та потенційний вплив результатів виборів щодо російсько-української війни. Сукупний обсяг дипломної роботи – 74 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Стан наукової розробки проблеми та джерельна база дослідження.

Тема впливу російсько-української війни на президентську кампанію США 2024 року залишається недостатньо дослідженою у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі, що зумовлено передусім її актуальністю та обмеженістю хронологічного періоду. У науковому дискурсі більше представлені загальні дослідження, присвячені специфіці американських виборчих кампаній, ролі зовнішньої політики у формуванні передвиборчих підходів кандидатів, трансформації глобальної безпеки у зв'язку з війною в Україні, а також особливостям політичної комунікації.

Серед вітчизняних дослідників слід відзначити праці М. Д. Солдатенка та О. В. Стогової, які аналізують особливості виборчого процесу в США, роль партійної системи та інституційні механізми функціонування передвиборчих кампаній. Вагомий внесок у вивчення тематики зробили також В. А. Мацканюк та О. В. Новиков, які досліджують інституційні особливості непрямих президентських виборів у США, а також А. А. Моренчук, що аналізує історичні аспекти президентських перегонів.

У контексті міжнародного виміру важливими є дослідження О. В. Крет, Р. М. Крета і І. В. Вівчара, що акцентують увагу на впливі повномасштабного вторгнення Росії в Україну на систему глобальної безпеки та зовнішньополітичні підходи провідних західних країн. Особливу увагу тематиці зовнішньої політики США у контексті війни приділяє І. В. Тихоненко, яка вивчає концептуальні засади стратегії адміністрації Джо Байдена. Вагоме аналітичне підґрунтя надають роботи І. Дудко й В. Фарапонова, які окреслюють основні інструменти американської допомоги Україні, а також праця І. Дудко про зовнішньополітичний курс Дональда Трампа у глобальному контексті. У свою чергу, С. О. Шергін аналізує війну як політичний феномен, розкриваючи її вплив на формування зовнішньої риторики держав.

Актуальним є також внесок Є. Глушук, яка безпосередньо розглядає виклики для України у контексті президентських виборів у США 2024 року, та Є. Голівця, який акцентує увагу на зовнішньополітичному вимірі співпраці між США та Україною в умовах повномасштабної війни. У працях О. Цветкова, зокрема у співавторстві з А. Атаманенко, простежується геополітичний контекст виборчих процесів у США, а також вплив глобальних викликів на трансформацію американської політичної системи.

Зарубіжна наукова література представлена як фундаментальними працями, що описують загальні механізми політичної боротьби у США, так і дослідженнями з вузькоспеціалізованих тем. Так, В. Бенуа у статті «American Political Campaigns» аналізує риторику кандидатів і технології ведення кампаній, А. Шредер у праці «Presidential Debates: Risky Business on the Campaign Trail» досліджує роль теледебатів у впливі на електоральні уподобання. Ці підходи особливо цінні для аналізу того, як саме проблема війни в Україні репрезентувалася у публічних висловлюваннях кандидатів. У монографії Джеффри А. Фрідмана «The Commander-in-Chief Test» розглядається зв'язок між зовнішньополітичною риторикою, образом лідера та очікуваннями виборців.

Д. Тарас і Р. Девіс аналізують нові виклики цифрової політики, що дозволяє дослідити трансформацію комунікаційних форматів під час кампанії 2024 року. У працях В. Пашкова та Р. Дейермонд розглядається ставлення Дональда Трампа до України під час його попередньої каденції. Цінним є аналітичний огляд Гідеона Роуза «Council on Foreign Relation», який прогнозує можливі зовнішньополітичні сценарії США після виборів. У дослідженні Падрайга Кормоді та Пола С. Чіккантелла «The 2024 Presidential Election in the US: Potential Impacts on Global Politics and Economics» підкреслюється вплив риторики кандидатів на зовнішньополітичну стратегію США, зокрема в контексті війни в Україні.

Джерельну базу дослідження складають офіційні документи, публічні виступи політичних діячів, матеріали повідомлень, соціологічні дослідження, статистичні дані, аналітичні звіти, а також інформація, оприлюднена на

офіційних вебресурсах державних установ і дослідницьких центрів. Умовно всі джерела можна поділити на декілька груп. По-перше, це офіційні документи і заяви — матеріали з вебсайтів Білого дому, Конгресу США, Державного департаменту, що включають виступи президента Джо Байдена, його адміністрації, а також програмні документи інших кандидатів, зокрема Дональда Трампа.

До другої групи належать матеріали теледебатів і передвиборчих форумів, які містять значну кількість заяв щодо зовнішньої політики, особливо щодо війни в Україні. Третьою групою джерел виступають результати соціологічних досліджень — зокрема, дані опитувань Pew Research Center, YouGov, Gallup, які демонструють зміну суспільного ставлення до теми підтримки України.

Четверту групу складають аналітичні матеріали американських і міжнародних ЗМІ, зокрема The New York Times, Politico, BBC, The Guardian, NPR (National Public Radio), Reuters, Inkstick, The Washington Post, а також звіти провідних аналітичних центрів, таких як Brookings Institution, Council on Foreign Relations, Lowy Institute, The Onero Institute та інших. Нарешті, п'яту групу становлять публікації українських та європейських медіа, які дозволяють розглянути американську риторику у ширшому міжнародному вимірі.

Таким чином, хоча на сьогодні відсутня велика кількість спеціалізованих академічних праць, присвячених саме темі впливу війни в Україні на президентську кампанію США 2024 року, загальна сукупність наукової, аналітичної та емпіричної літератури, а також джерел, дозволяє здійснити комплексне дослідження обраної проблематики. Це свідчить про актуальність теми, її практичну значущість і наявність достатньої джерельної бази для поглибленого аналізу.

1.2. Понятійно-категоріальний апарат та методи дослідження.

Проведене дослідження спирається на комплекс ключових понять, що дозволяють коректно та послідовно розкрити тему дослідження. Одним із ключових понять є «передвиборча кампанія», під якою розуміється

організований процес політичної комунікації між кандидатом (чи партією) та виборцями з метою здобуття електоральної підтримки на виборах. Вона включає різні форми впливу на громадську думку — від публічних виступів, дебатів та рекламної продукції до стратегічного позиціонування в медіапросторі. Тісно пов'язане з цим поняття — «вибори», які є формою реалізації демократичного механізму делегування влади через волевиявлення громадян.

У межах кампанії особливе місце займають «дебати» — публічні дискусії між кандидатами, що мають на меті висвітлення програм, позицій та поглядів на актуальні внутрішньо- і зовнішньополітичні питання. Дебати є важливою складовою політичної культури США та ефективним інструментом формування громадської думки.

Центральною категорією дослідження є «зовнішньополітична риторика» — сукупність висловлювань, тверджень, меседжів та публічних заяв, спрямованих на формування враження про наміри та пріоритети кандидата у сфері міжнародної політики. У даному дослідженні ця риторика аналізується через призму позиціонування кандидатів щодо російсько-української війни, тобто спосіб, у який вони окреслюють власну роль, ставлення та наміри у зовнішньополітичній площині.

Поняття «російсько-українська війна» в роботі охоплює широке коло подій, що розпочалися з 2014 року, але основна увага приділяється повномасштабному вторгненню РФ в Україну у 2022 році. У контексті виборчої кампанії війна постає не лише як геополітичний конфлікт, а й як чинник, що впливає на зовнішню політику США, їхню роль у системі міжнародної безпеки та виборчі стратегії кандидатів.

Категорія «українське питання» використовується як узагальнена формула, що позначає ставлення США до подій в Україні, способи їхнього реагування, а також включення української тематики у внутрішній політичний дискурс. З цим тісно пов'язані поняття «підтримка», «допомога» та «безпека», які стосуються обсягів і форм американської військової, фінансової та політичної

підтримки України, а також гарантування національної безпеки США через стримування агресії РФ.

Методологічно дослідження спирається на комплекс міждисциплінарних підходів. Основними методами стали:

- Порівняльно-політичний метод, який дозволяє співставити риторику та позиціонування різних кандидатів щодо українського питання;
- Контент-аналіз матеріалів виборчої кампанії (дебатів, заяв, програм), що дав змогу виявити частоту, контексти й еволюцію вживання ключових понять;
- Історико-політичний метод — для дослідження еволюції підходів до українського питання в американській політиці та попередніх кампаніях;
- Системний аналіз, який допомагає розглядати виборчу кампанію як частину ширшої політичної системи та міжнародного контексту;
- Метод якісного аналізу джерел, зокрема, наукових статей, звітів, виступів кандидатів, що дозволяє глибше інтерпретувати зміст політичної риторики.

Таким чином, понятійно-категоріальний апарат дослідження зорієнтований на комплексне осмислення українського питання в структурі зовнішньополітичної риторики кандидатів у президенти США, а методологічна база забезпечує наукову обґрунтованість та достовірність висновків.

РОЗДІЛ 2. АМЕРИКАНСЬКА ВИБОРЧА СИСТЕМА ТА ЇЇ РИТОРИЧНА СКЛАДОВА (ПИТАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ У ВИБОРЧИХ КАМПАНІЯХ В США)

2.1. Виборчі кампанії в США: традиції та механізми.

Президентські вибори в США привертають увагу всього світу не лише через свій глобальний вплив, а й через унікальність виборчої системи, що поєднує традиції, закладені ще в XVIII столітті, та сучасні політичні реалії.

Американська виборча система настільки складна й багатогранна, що навіть не всі громадяни США розуміють її у всіх деталях. Президентські вибори у Сполучених Штатах мають низку особливостей і відмінностей від виборчих процесів в інших країнах. Це зумовлено жорсткістю американської конституції, яка майже не змінюється з моменту її прийняття. Конституція США, прийнята 17 вересня 1787 року, є однією з перших і найстаріших чинних конституцій у світі.¹

Увесь виборчий процес у Сполучених Штатах можна умовно поділити на три етапи: 1) відбір представників від політичних партій; 2) номінація, тобто визначення кандидатів для участі у виборах; 3) вибори. Незважаючи на те, що самі вибори проводяться у перший вівторок листопада (крім 1 листопада), виборчий процес є досить тривалим і фактично розпочинається ще на початку року.²

Американська виборча система традиційно характеризується як двопартійна, де ключову роль відіграють Республіканська (так звана «Велика Стара партія») та Демократична партії. Як зазначає Цветков, саме ці дві

¹ Солдатенко М.Д. Стогова О. В. Особливості виборів президента у США. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції: у 2-х ч. (м. Суми, 21–22 травня 2020 р.), СумДУ, 2020. – Ч.1. – С. 106-110. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/78924> (дата звернення: 20.12.2024).

² Моренчук А. А. Особливості президентських виборів у США. *Актуальні проблеми країнознавчої науки*: матеріали IV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Луцьк, 15–16 листопада 2016 р.). Луцьк, 2016. С. 84–88. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/11303/1/%d0%9c%d0%be%d1> (дата звернення: 20.12.2024).

політичні сили формують загальний політичний «клімат» довкола президентських виборів у США, що зберігається протягом усієї історії країни. Попри наявність так званих «третіх» партій – Лібертаріанської, Зеленої, Партії реформ тощо – саме представники двох основних політичних сил мають структурну перевагу завдяки масштабному представництву на всіх рівнях влади, що забезпечує їм стабільний електоральний вплив.³

Особливістю виборів США є система виборників (Electoral College). Ця система була запроваджена з метою забезпечення рівного представництва кожного штату та недопущення узурпації влади. Колегія виборців налічує 538 учасників, які представляють усі 50 штатів. Кількість виборців від штату відповідає числу його представників у Конгресі. Найменше виборців має Аляска – лише 3, а найбільше – Каліфорнія, з 54 голосами. Для перемоги на виборах кандидат у президенти має заручитися підтримкою щонайменше 270 виборців⁴. Через це американські вибори мають непрямий характер, адже між виборцями та кандидатами існує проміжна ланка у вигляді колегії виборників. Її функціонування забезпечує збереження федеративного принципу, уможливорює представництво інтересів різних регіонів і запобігає надмірній концентрації впливу у найнаселеніших штатах. Прихильники чинної моделі наголошують на її ролі як складової, що зміцнює конституційний устрій, сприяє збереженню двопартійної системи, а також забезпечує політичну стабільність. Вони підкреслюють, що довготривале функціонування колегії виборщиків та її загальне визнання з боку американського суспільства є свідченням її ефективності в межах існуючої політико-правової системи.⁵

³ Цветков О. Г. Геополітичний фон виборчих процесів у США. *Наука та освіта під впливом глобальних викликів*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (Чернігів, 30 січня 2024р). С.192–197. URL:

https://www.researchgate.net/publication/380026096_Geopolitichnij_fon_viborcih_procesiv_u_SSA (дата звернення: 09.01.2025).

⁴ Цит. за: Солдатенко М.Д. . Стогова О. В. Особливості виборів президента у США...

⁵ Мацканюк, В., Новиков, О. Особливості непрямих президентських виборів США. *Молодий вчений*, 2018. Вип. 5 (57), С. 624-627.

URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4595>

Як було наголошено раніше, для перемоги на президентських виборах кандидат повинен одержати не менше 270 голосів у колегії виборців, що становить просту більшість. Для цього достатньо здобути перевагу всього в 11 найбільших штатах федерації або 40 дрібних. Цей механізм є незвичним в міжнародній практиці, і досить суперечливим за своєю суттю, адже в історії Сполучених Штатів відомі випадки, коли кандидат, якого підтримувала більшість населення, зазнавав поразки під час виборів через недостатність голосів виборців. Така ситуація, наприклад, склалася у 2016 році, коли у США обирали 45-го президента. Тодішнього кандидата від Республіканської партії Дональда Трампа загалом підтримали близько 63-х мільйонів громадян, тоді як представниця Демократичної партії Гіллари Клінтон здобула підтримку майже 66-ти мільйонів американців. Тим не менше, Дональд Трамп переміг на виборах, оскільки набрав 304 голоси в колегії виборців, що на 77 більше, ніж його суперниця. Часто вирішальними стають голоси так званих «хитких штатів», у яких кількість прихильників обох домінуючих політичних партій є приблизно однаковою. Традиційно інавгурація новобраного Президента США проводиться 20 січня наступного року, тобто майже через три місяці після дня виборів.

Ще одним важливим аспектом американських виборів є тривала та інтенсивна передвиборча кампанія, яка включає дебати, мітинги, праймеріз і кокуси. Кампанії – це можливість для політичних партій і кандидатів поширювати свої ідеї про те, як має змінитися – або залишитися незмінною – державна політика в майбутньому. Кампанії уможливають публічні дискусії та обговорення майбутнього країни. Вони дозволяють громадянам зважити свої варіанти, коли вони прийдуть до виборчої дільниці, будучи більш поінформованими. Кампанії також відіграють важливу перформативну роль у демократії. Це своєрідні ритуали, які сигналізують про те, що демократичний процес досі триває.⁶

⁶ Elections and COVID-19: how election campaigns took place in 2020. *International IDEA*. URL: <https://www.idea.int/news/elections-and-covid-19-how-election-campaigns-took-place-2020> (date of access: 29.12.2024).

Особливо варто відзначити первинну виборчу кампанію, яка визначає, хто з кандидатів представлятиме кожен з двох основних політичних партій. Первинні вибори або праймеріз, а також партійні зібрання (кокуси), проводяться у кожному зі штатів окремо, і саме за їхніми результатами делегати на національні з'їзди партій визначають остаточного кандидата в президенти. Перші первинні вибори відбулися в 1912 році в Північній Дакоті. У 1920 році штат Нью-Гемпшир започаткував традицію «перших у країні» праймеріз: конституція штату законодавчо проголосила, що він повинен мати найперші праймеріз у США.⁷

Правила висування кандидатів змінювалися з часом. Багато штатів не проводили праймеріз, а голоси, які були отримані, не були обов'язковими для делегатів. Натомість праймеріз були можливістю для кандидатів довести партійним лідерам, що вони можуть отримати голоси виборців; потім партійні лідери приймали рішення про висування кандидата. У 1968 році віце-президент Х'юберт Гамфрі виграв номінацію від Демократичної партії без жодної агітації на праймеріз – а потім програв Річарду Ніксону на загальних виборах. Незадоволені таким результатом, демократи змінили правила в 1972 році, а республіканці невдовзі наслідували їхній приклад. Тепер голосування на праймеріз є обов'язковим для делегатів, і праймеріз або кокуси проводяться по всій країні – хоча в обох партіях є делегати, які можуть голосувати за кандидата на свій вибір, незважаючи на те, як члени партії проголосували на праймеріз.⁸

Крім того, особливого значення набуває геополітичний контекст виборчої кампанії. Як відзначають дослідники, виборчі процеси у США проходять в умовах посиленого тиску з боку авторитарних держав та зростаючої популярності ультраправої й консервативної риторики у світі. На тлі цих змін американські вибори 2024 року відіграють роль не лише внутрішньополітичної

⁷ Benoit W. L. American political campaigns. *Scientific journal of the polish communication association*. 2009. Vol. 2. No. 2 (3). P. 225–231. URL: https://www.cejc.ptks.pl/attachments/American-political-campaigns_2018-06-04_11-38-51.pdf (date of access: 05.01.2025).

⁸ Benoit W. L. American political campaigns..

події, але й одного з ключових факторів, що впливають на конфігурацію глобального порядку денного у багатопольному світі. Таким чином, їхній перебіг і результат є індикаторами не лише американських політичних трендів, а й ширших зрушень у сфері міжнародних відносин.⁹

Кандидати на посаду президента США використовують широкий спектр агітаційних засобів, аби донести свої повідомлення до виборців. Використання різних засобів масової інформації є дуже важливим, оскільки жоден з них не використовується всіма громадянами. Серед найбільш впливових інструментів президентської кампанії традиційно вважаються телевізійні ролики та передвиборчі дебати — саме вони забезпечують кандидатам доступ до найширшого загалу виборців.

Телевізійна реклама дозволяє контролювати зміст повідомлення та його емоційний вплив, тоді як дебати забезпечують пряме порівняння кандидатів, формуючи враження про їхню компетентність, риторику та позиції щодо ключових питань. У цьому контексті зазначені засоби часто є навіть важливішими для менш помітних кандидатів, ніж для фаворитів перегонів, адже дозволяють компенсувати обмежену присутність у традиційних новинах, де значна частина висвітлення присвячена найбільш рейтинговим учасникам кампанії. Більшість кампаній мають веб-сторінки, але вони мають залучати виборців, і цілком ймовірно, що більшість відвідувачів інтернет-сторінок кандидатів вже підтримують цього кандидата. Виборці, яких кандидати найбільше хочуть переконати, тобто ті, хто не визначився з вибором, ймовірно, рідше відвідують сторінки кандидатів. У зв'язку з цим особливого значення набуває висвітлення кандидатів у новинах — як у традиційних медіа (телебаченні та друкованій пресі), так і в Інтернеті. Кандидати постійно прагнуть привернути увагу журналістів, створюючи інформаційні приводи, заяви та події.

⁹ Tsvietkov O., Atamanenko A. The Political System of the USA and Challenges in Navigating to a Multicentric World. *Codrul Cosminului*. 2024. Vol. 30, No. 2. P. 469–488. URL: <https://doi.org/10.4316/cc.2024.02.10>

За словами дослідників Кріс Уеллс, Блейк Верц, Лі Чжан та Ребекки Оже у праці «Меседжі кандидатів, новинних ЗМІ та соціальних мереж на ранніх стадіях президентських праймеріз 2020 року від Демократичної партії»¹⁰, а також Вільяма Л. Бенуа у книзі «Американські політичні кампанії», висвітлення виборів у ЗМІ значною мірою зосереджується не лише на політичних програмах кандидатів, але й на логіці перегонів. Хоча політична тематика в медіа все ж присутня, вона часто поступається місцем іншим сюжетам — зокрема, особистісним характеристикам кандидатів, суперництву між ними та скандалам. Більше того, аналіз контенту новин в цих дослідженнях свідчить про те, що журналісти віддають перевагу повідомленням про конфлікти, суперечки чи скандали, ніж аналітиці передвиборчих програм. Це особливо помітно під час висвітлення окремих кандидатів — коли замість системного представлення політичних позицій у фокусі опиняються контрверсійні заяви чи інциденти. Така медіалізація виборчого процесу призводить до викривленого сприйняття виборцями реального змісту кампаній, що є викликом як для самих кандидатів, так і для інформованості суспільства.

У сукупності такі елементи, як система праймеріз, партійна номінація та активне використання масових комунікацій, формують унікальний політичний простір, у якому виборча кампанія стає головним інструментом боротьби за підтримку виборця. Традиційні демократичні інститути у США залишаються стабільними, але засоби і форми кампаній постійно адаптуються до нових викликів, відображаючи динаміку американського суспільства.

2.2. Дебати як форма політичної комунікації.

Одним із ключових інструментів американських виборчих кампаній, що поєднує політичну комунікацію, електоральну стратегію та публічне

¹⁰ Taras D., Jr D. R. Electoral Campaigns, Media, and the New World of Digital Politics. *University of Michigan Press*. 2022. P. 352. URL: <https://doi.org/10.3998/mpub.12013603> (date of access: 09.01.2025).

позиціонування кандидатів, є дебати. Власне, вони та різні політичні дискурси стали традицією передвиборчих перегонів в Сполучених Штатах.

Вперше президентські дебати з'явилися в середині XIX століття. Хоч під час президентських виборів 1860-го між республіканцем Авраамом Лінкольном та демократом Стівеном Дугласом дебатів не відбулося, вони сталися двома роками раніше — у 1858-му, коли обоє балотувалися на посаду сенатора від штату Іллінойс. Тоді дебати проходили у присутності багатотисячної аудиторії, без модераторів, і тривали кілька годин.

Політики спілкувалися з громадськістю передусім у форматі передвиборчих виступів. Після цього дебати між кандидатами в президенти не проводилися майже 100 років. Лише у 1948 році відбулися перші радіодебати між Томасом Дьюї та Гарольдом Стассеном.

У 1920-х роках поява радіо відкрила нові можливості для масової трансляції політичних дебатів, проте сама ідея викликала неоднозначну реакцію. Конгрес ухвалив Закон про комунікації 1934 року; його розділ 315 вимагав, щоб мовники, які надавали слово політичним кандидатам, надавали рівну кількість часу для виступів усім їхнім опонентам, які мають право голосу, включно з кандидатами від малих партій. Правило рівного часу забороняло проведення дебатів за участю більше ніж двох кандидатів до 1976 року, за деякими винятками. Конгрес міг призупинити дію Розділу 315 на прохання кандидатів.¹¹

У 1940 році кандидат у президенти від Республіканської партії Венделл Вілкі викликав свого опонента, чинного президента Франкліна Д. Рузвельта, на кілька радіодебатів. Рузвельт відмовився від пропозицій, пояснюючи це накладенням обов'язків або потребою зосередитися на виконанні президентських функцій в умовах загострення Другої світової війни. У 1948 році республіканські кандидати Томас Дьюї та Гарольд Стассен взяли участь у радіодебатах під час праймеріз в Орегоні. Змагання Дьюї-Стассена

¹¹ Bomboy S. A brief history of presidential candidate debates. *National Constitution Center*. URL: <https://constitutioncenter.org/blog/a-brief-history-of-presidential-candidate-debates> (date of access: 14.01.2025).

обмежувалося одним питанням: Чи повинна Комуністична партія бути заборонена в Сполучених Штатах? Кожен кандидат говорив протягом 20 хвилин, потім у кожного було близько восьми хвилин для спростування. Дебати були простими, без перехресного допиту. Жодних запитань ні від модератора, ні від журналістів.¹²

Новий імпульс дебатам надала поява телебачення. У 1960 році Конгрес скасував Розділ 315, щоб дозволити перші національні теледебати між двома основними партійними кандидатами: Джоном Кеннеді та віце-президентом Річардом Ніксоном. Ці чотири теледебати стали зразком для майбутніх президентських дебатів і продемонстрували здатність телебачення впливати на вибори.

Дебати між ними подивились 66 мільйонів американців. Саме в той час зовнішній вигляд, жестикуляція, демонстрація впевненості у собі та часта посмішка стали більш вагомими, ніж слова, які промовляли кандидати. Ніксон тоді мав не дуже вдалий вигляд, він хворів, отримав травму перед дебатами, його костюм був не зовсім вдало підібраний і взагалі, він ставився до дебатів як до формальності, адже публічні виступи були для нього буденністю і це, для нього було черговим елементом кампанії. В той час як Кеннеді напружено готувався до них, гримери приховали зайві зморшки на його обличчі, він виражав оптимізм, активно жестикулював, посміхався і втілював впевненість у собі. «Наш розквіт – попереду», голосно промовив 43-річний Джон Кеннеді, що стало заголовками багатьох газетних статей. В результаті, Кеннеді, що відставав до цього, зміг переламати суспільні передвиборчі настрої та стати президентом.¹³

На початку існування Американської республіки вважалося неприйнятним, щоб кандидати в президенти агітували за себе. Публічним

¹² Elving R. Before Bright Lights And Rapid Fire, There Was 1948 And One Question. *NPR*. URL: <https://www.npr.org/2015/11/10/455399441/before-bright-lights-and-rapid-fire-there-was-1948-and-one-question> (date of access: 14.01.2025).

¹³ Кушнарєва М. Б. Президентські дебати в США: особливості сприйняття та значення. *Конференції НБУВ*. URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/2008> (дата звернення: 16.01.2025).

обличчям кандидата часто керували через довірених осіб, а дебати відбувалися переважно під час перегонів за нижчі посади, як, наприклад, знамениті дебати Лінкольн-Дуглас у 1858 році. Лише у 1840-х роках були проведені прямі дебати між кандидатами на партійні посади, що призвело до перших телевізійних президентських дебатів у 1960 році між Джоном Ф. Кеннеді та Річардом Ніксоном. Це історичне протистояння змінило правила гри, чому сприяла поява національних засобів масової інформації, які дозволили охопити широку аудиторію.¹⁴

Зустріч Джона Кеннеді та Річарда Ніксона в чиказькій телестудії у 1960 році започаткувала традицію передвиборчих дебатів, яка змінила виборчий ландшафт не лише у Сполучених Штатах, а й в усьому світі. За десятиліття, що минули з тієї історичної ночі, понад сімдесят п'ять країн включили у свої виборчі кампанії телевізійні дебати між кандидатами на національне лідерство. У кожному куточку світу, за найрізноманітніших політичних систем і обставин, дебати розважали і просвічували виборців. Цей найбільш американський з телевізійних жанрів можна вважати світовим хітом. Люди визнають теледебати рідкісними і справжніми моментами високої драматичності. В епоху, коли політичні кампанії в усьому світі здаються не схильними до ризику і відірваними від реальності, дебати в прямому ефірі вирізняються своєю здатністю досягати електорату прямим, а іноді й несподіваним шляхом. Важливість дебатів фактично змушує виборців дивитися їх - якщо вони цього не зроблять, то можуть пропустити творення історії.¹⁵

Загалом, дебати регулюються правилами, покликаними забезпечити чесний і впорядкований обмін думками. Ці правила включають часові обмеження, дотримання тематики та антикорупційні настанови, а модератори

¹⁴ Amarjeet V. The Global Spectacle: US Presidential Debates and Their Importance. *Chintan*. URL: <https://chintan.indiafoundation.in/articles/the-global-spectacle-us-presidential-debates-and-their-importance/> (date of access: 16.01.2025).

¹⁵ Schroeder A. Conclusion: The Globalization of an American Tradition. In *Presidential Debates: Risky Business on the Campaign Trail*, 3rd ed., 339–46. *Columbia University Press*. 2016. <https://www.jstor.org/stable/10.7312/schr17056> (date of access: 16.01.2025).

відіграють ключову роль у забезпеченні дотримання цих стандартів. На жаль, політичні дебати в США дедалі частіше перетворюються на крики та обливання брудом, відхиляючись від більш структурованого формату та шанобливого стилю, що спостерігається, наприклад, у британських парламентських дебатах. 90-хвилинний формат президентських дебатів у США 2024 року був побудований таким чином, щоб сприяти поглибленому обговоренню головних проблем США. Модератори відкривали кожен сегмент запитанням і давали кожному кандидату дві хвилини на відповідь, після чого були можливості для безпосередньої взаємодії та поглибленої дискусії. Такий формат мав на меті виявити характер кандидатів, їхню здатність відповідати на складні запитання та логічно і переконливо викладати свої думки. Однак структура та обмеження цих дебатів, як правило, перешкоджали по-справжньому всебічному вивченню позицій кандидатів. Відсутність додаткових запитань з аудиторії дозволяло кандидатам уникати прямих відповідей. Цей формат також має тенденцію відсувати на другий план питання, які ЗМІ не вважають критично важливими, обмежуючи таким чином сферу розмови.¹⁶

Порівняння телевізійних дебатів 1960 і 2024 років показує, що виборці більше переймаються подачею та напористістю в політичних дебатах, ніж інформацією та правдоподібністю, що робить вибір на користь кандидатів, які більше покладаються на пантоміму, аніж на фактичні аргументи. Як наслідок, політики не мають стимулу навчати своїх прихильників через їхню незацікавленість в отриманні інформації, що натомість підтримує поляризовану та брутальну політику. Аналітики припускають, що поведінка виборців може сама по собі становити серйозну загрозу для американської демократії.¹⁷

Водночас жоден закон не зобов'язує кандидатів у президенти брати участь у дебатах. Проте цей процес став невід'ємною частиною передвиборчих кампаній, і відмова від нього могла б викликати негативну реакцію виборців.

¹⁶ Amarjeet V. The Global Spectacle: US Presidential Debates and Their Importance.

¹⁷ Gendebien M. An Analysis of the Evolution of Rhetoric in American Political Debate. *The Onero Institute*. URL: <https://www.oneroinstitute.org/content/evolution-of-rhetoric-in-american-political-debate> (date of access: 14.01.2025).

Саме під час дебатів кандидати мають можливість чітко окреслити свої політичні пріоритети та бачення розвитку країни.¹⁸

Як зазначає Кетлін Холл Джеймисон, директорка Центру публічної політики Анненберга при Університеті Пенсильванії, хоча точний вплив дебатів на виборців визначити складно, їхнє значення є безперечним. Вона наголошує, що це єдина можливість побачити кандидатів разом, коли вони відповідають на однакові запитання, що дає змогу оцінити їхній темперамент і здатність реагувати на непередбачувані ситуації.¹⁹

Окрім можливості краще пізнати особистість кандидатів, дебати допомагають американським виборцям отримати уявлення про їхні позиції з ключових питань, зазначає Білл Бенуа, професор комунікаційних студій Університету Алабами в Бірмінгемі. Він додає, що хоча дебати можуть змінити думку деяких виборців, частіше вони лише зміцнюють вже сформовані погляди. Дебати самі по собі не визначають переможця перегонів, але можуть суттєво вплинути на хід кампанії.

Останніми роками серед виборців поширилася практика перегляду дебатів у поєднанні з одночасним стеженням за коментарями в соціальних мережах, що, за словами Бенуа, може заважати сприйняттю інформації та впливати на розуміння висловлювань кандидатів.

Американські дебати також мають певні особливості порівняно з аналогічними процесами в інших демократичних країнах. Як зазначає Стелла М. Раус, доцентка кафедри державного управління та політики в Університеті Меріленда, політична система США більше зосереджена на окремого кандидата, ніж на партійну платформу. На її думку, американські дебати є радше змаганням окремих особистостей, ніж ідеологічним протистоянням.

¹⁸ Прус М. 10 фактів про президентські дебати у США. *Голос Америки Українською*. URL: <https://www.holosameryky.com/a/fakty-pro-prezidentski-debaty-u-ssha/4862284.html> (дата звернення: 17.01.2025).

¹⁹ The spirited history of presidential debates. *U.S. Embassy in Georgia*. URL: <https://ge.usembassy.gov/the-spirited-history-of-presidential-debates/> (date of access: 17.01.2025).

Загалом, президентські дебати залишаються важливим елементом виборчого процесу, надаючи виборцям змогу оцінити кандидатів у дії та визначити їхню готовність до лідерства.

Отож, дебати стали важливим елементом президентських кампаній, дозволяючи виборцям побачити кандидатів у дії та оцінити їхню готовність до лідерства.

2.3. Залежність успіху кандидата в президенти США від його зовнішньополітичного позиціонування.

За даними екзит-полів, зовнішня політика рідко входить до переліку головних пріоритетів виборців. У 2022 році лише 2% респондентів назвали її найважливішим питанням, тоді як економіка, інфляція та соціальні проблеми отримали значно більше уваги. У 2020 році виборці віддавали пріоритет економічним питанням (35%), расовій нерівності (20%) та пандемії COVID-19 (17%), а зовнішня політика залишалася на периферії суспільного інтересу.²⁰

Єдиним винятком став 2006 рік, коли невдоволення війною в Іраку спричинило значні втрати Республіканської партії на проміжних виборах. На той момент 57% виборців не схвалювали діяльність президента Буша-молодшого, що суттєво вплинуло на результати голосування.

Розуміння ролі зовнішньої політики у виборчих кампаніях у США є надзвичайно важливим, оскільки вона привертає значну увагу як з боку політиків, так і засобів масової інформації. Попри те, що вибори зазвичай вирішуються внутрішніми питаннями, такими як економіка, позиція кандидата щодо зовнішньої політики також може впливати на виборців і, відповідно, на результати голосування. Президент США має широкі повноваження у сфері міжнародних відносин, тому вибори є важливою подією для визначення майбутнього зовнішньополітичного курсу.²¹

²⁰ Gonzales N. Are we about to have a foreign policy election? *Public Affairs Council*. URL: <https://pac.org/impact/are-we-about-to-have-a-foreign-policy-election> (date of access: 17.01.2025).

²¹ Marcus H. L. Foreign policy in american presidential elections: a study of five presidential elections between 1992 and 2008. *CORE*. URL:

Існує поширене припущення серед політичних аналітиків, що американські виборці зазвичай не орієнтуються на зовнішню політику під час голосування. Навіть коли виборці були обізнані щодо міжнародних подій, вони рідко вважали їх визначальними при ухваленні рішення.

У статті для *Foreign Affairs* Джеффри А. Фрідман та Ендрю Пейн розвінчують міф про те, що зовнішня політика має мінімальний вплив на вибори в США²². Хоча виборці традиційно фокусуються на внутрішніх проблемах, зовнішньополітичні питання допомагають формувати уявлення про кандидата як сильного і рішучого лідера. Саме в цьому контексті риторика Дональда Трампа у 2024 році, зокрема його заяви про Україну, ставали важливими для виборців, які шукали лідера, здатного завершити війни і відновити порядок на міжнародній арені.

Автори зазначають, що виборча кампанія 2024 року відбувається на тлі значних міжнародних конфліктів, включаючи війну в Україні та на Близькому Сході. Це підвищує важливість демонстрації сильного лідерства на міжнародній арені для кандидатів.

У своїй книзі *The Commander-in-Chief Test* Джефф Фрідман зазначає, що, коли йдеться про зовнішню політику, виборці можуть вважати за краще обирати лідерів, які поділяють їхні політичні погляди, але вони віддають перевагу президентам, які, на їхню думку, мають необхідні особисті якості для того, щоб бути ефективним головнокомандувачем.²³ Потім лідери використовують жорстку зовнішню політику як інструмент для того, щоб показати, що вони достатньо жорсткі, щоб захищати інтереси Америки на міжнародній арені. Цей зв'язок між політичною позицією лідерів та їхнім особистим іміджем спрямовує

https://core.ac.uk/outputs/30834895/?utm_source=pdf&utm_medium=banner&utm_campaign=pdf-decoration-v1 (date of access: 17.01.2025).

²² Цит. за: *Foreign Affairs: Зовнішня політика має більший вплив на президентські вибори США, ніж вважалося раніше*. *Нвуля*. URL: <https://hvylya.net/uk/news/300707-foreign-affairs-vneshnyaya-politika-imeet-bolshee-vliyanie-na-prezidentskie-vybory-ssha-chem-schitalos-ranee> (date of access: 18.01.2025).

²³ Friedman, J. A. *The Commander-in-Chief Test: Public Opinion and the Politics of Image-Making in US Foreign Policy*. *Cornell University Press*. 2023. URL: <https://dx.doi.org/10.1353/book.110071> (date of access: 17.01.2025).

зовнішню політику США у більш агресивному напрямку, аніж того насправді хочуть виборці.

Важливість особистого іміджу лідерів на виборах 2024 року, ймовірно, була посилена поширеним сприйняттям того, що світ перебуває в кризі через такі фактори, як війни в Україні та Секторі Газа, посилення Китаю та зростаюче навантаження на світову демократію. Виборці, які більш чутливі до глобальних загроз, схильні надавати вищий пріоритет обранню президентів, які здаються сильними лідерами.²⁴

На думку Алі Вайна, старшого радника з питань досліджень та адвокації у сфері американо-китайських відносин, міжнародної кризової групи, хоча питання зовнішньої політики, навряд чи впливали б на рішення американських виборців на президентських виборах у 2024 році, тим не менш, ці перегони ще більше прояснили би ступінь розбіжностей між кандидатами щодо ролі, яку Сполучені Штати повинні відігравати у світі.

Автори Карморді і Сіккантелл вважають використання риторики центральним елементом президентської передвиборчої кампанії, оскільки вона дозволяє президентам стратегічно використовувати комунікацію з громадськістю та залучати її для отримання громадської підтримки своєї політики. Стратегічне використання публічної риторики, яке ґрунтується на поширеній думці про те, що президенти мають бути популярними лідерами, еквівалентне просуванню популярного лідерства і лежить в основі домінуючих інтерпретацій американського політичного устрою. Це діє як запорука проти «глухого кута» в плюралістичній конституційній системі та як чіткий намір запобігти «некерованості». Під час виборчих кампаній використання кандидатами в президенти публічної риторики для взаємодії з електоратом є головним, якщо не єдиним, стратегічним інструментом, який вони мають у

²⁴ Will foreign policy matter in the 2024 presidential election? *Inkstick*. URL: https://inkstickmedia.com/will-foreign-policy-matter-in-the-2024-presidential-election/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQiA_Yq-BhC9ARIsAA6fbAg3imifXcCkAX-pQrzaYrVnV4Z9T2x6rJtHCN0D2eN-mvNSI2bEc-8aAs5TEALw_wcB (date of access: 15.02.2025).

своєму розпорядженні для формування свого публічного іміджу, диференціації себе від інших кандидатів та пропонування політичного порядку денного.²⁵

Загалом, зовнішньополітична риторика – це усна, письмова і, рідше, візуальна комунікація, яка публічно використовується політиками щодо зовнішньої політики. Однак незважаючи на зовнішньополітичну риторику, основи виборів залишаються незмінними. Виборці віддадуть свої голоси в основному на основі того, як вони ставляться до економіки. Оскільки Гарріс, рішуча захисниця репродуктивних прав, конкурує на час президентських перегонів, такі питання, як аборти, могли б додатково набути для деяких більшої уваги. Але провідні експерти та опитування також сходились на думці, що радикально різні бачення зовнішньої політики США Демократичною та Республіканською партіями могли стати вирішальним фактором «X» у листопаді 2024 року.²⁶

Суперечливі дебати в Конгресі щодо пакету допомоги Україні, Ізраїлю та Тайваню на 95 мільярдів доларів підкреслювали зростаючу тенденцію американців пов'язувати внутрішні біди з зовнішньополітичними рішеннями. Недавнє дослідження, проведене в партнерстві з Чиказькою радою з глобальних справ, показало зниження прагнення до першості Америки на світовій арені та виявляло розбіжності між поколіннями та расами у сприйнятті співвідношення витрат і вигод від глобальної участі США.

Зовнішня політика Трампа характеризується скептицизмом щодо багатосторонніх угод, перевагою двосторонніх угод і сильним акцентом на зменшенні участі США в закордонних конфліктах. Його привабливість полягає в його здатності викликати резонанс у виборців, які розчаровані глобалізмом і

²⁵ Carmody P., Ciccantell P. The 2024 Presidential Election in the US: Potential Impacts on Global Politics and Economics. *Policy debate of the hour*. 2024. Vol. 25. P. 41-46. URL: https://www.researchgate.net/publication/384339659_POLICY_DEBATE_OF_THE_HOUR_The_2024_Presidential_Election_in_the_US_Potential_Impacts_on_Global_Politics_and_Economics (date of access: 19.01.2025).

²⁶ Rondeaux C. Could U.S. foreign policy divides shape the 2024 election? *New America*. URL: <https://www.newamerica.org/planetary-politics/briefs/foreign-policy-fault-lines-in-the-2024-election/> (date of access: 18.01.2025).

прагнуть зосередитися на внутрішніх проблемах. Риторика Трампа та Венса про пріоритетність американських інтересів над зовнішніми зобов'язаннями знаходила сприйнятливую аудиторію серед тих, хто був стурбований економічними наслідками міжнародної допомоги та військового втручання. Останнє могло б посилити більш приховану підтримку ізоляціоністської позиції Трампа щодо України серед темношкірих, латиноамериканців та молодших виборців, які відчують на собі витрати війни на бензоколонці та в продуктових магазинах.

Зовнішня політика демократів значною мірою ґрунтується на традиційних принципах багатосторонньої дипломатії, зміцненні альянсів і підтримці міжнародного правопорядку. Адміністрація Байдена відновила тісні відносини з НАТО, зміцнила стратегічне партнерство з ЄС і зробила підтримку України одним з ключових пріоритетів, розглядаючи її як частину ширшої боротьби за демократичні цінності проти авторитарних режимів. Демократичний підхід підкреслює необхідність довгострокової стабільності через дипломатію, економічну допомогу та санкції, а не лише військову силу.

Після того, як Байден вибув з перегонів, а віце-президент Камала Гарріс стала новою кандидаткою на пост президента від Демократичної партії, вона, загалом, дотримувалась підходу Байдена у зовнішній політиці. Гарріс лише скоригувала свій тон у питанні Ізраїлю/Палестини, ймовірно, усвідомлюючи, що непохитна підтримка Ізраїлю з боку Байдена коштувала їй частини виборців Демократичної партії, в тому числі арабо-американців, які становлять близько 5 відсотків електорату в штаті Мічиган, де точилася боротьба за владу.

Зовнішньополітичні питання відображають актуальні електоральні настрої і стратегічні орієнтири, які кандидати намагаються врахувати в своїх кампаніях. У цьому контексті опитування, проведене компанією YouGov²⁷ під час президентської кампанії 2024 року, аналізувало ставлення виборців до ключових

²⁷ Orth T., Bialik C. Foreign policy: what 2024 voters want and which candidate they trust. *YouGov. Research Reality*. URL: <https://today.yougov.com/politics/articles/50799-foreign-policy-what-2024-voters-want-and-which-candidate-they-trust> (date of access: 23.04.2025).

тем, включаючи зовнішню політику, визначаючи, які питання мають для них найбільше значення, яку політику вони підтримують і кому довіряють серед кандидатів.

У серії нещодавніх опитувань виборці обирали до трьох найважливіших для них питань зі списку з восьми: економіка, охорона здоров'я, імміграція, злочинність, соціальні питання, навколишнє середовище та енергетика, зовнішня політика та освіта.

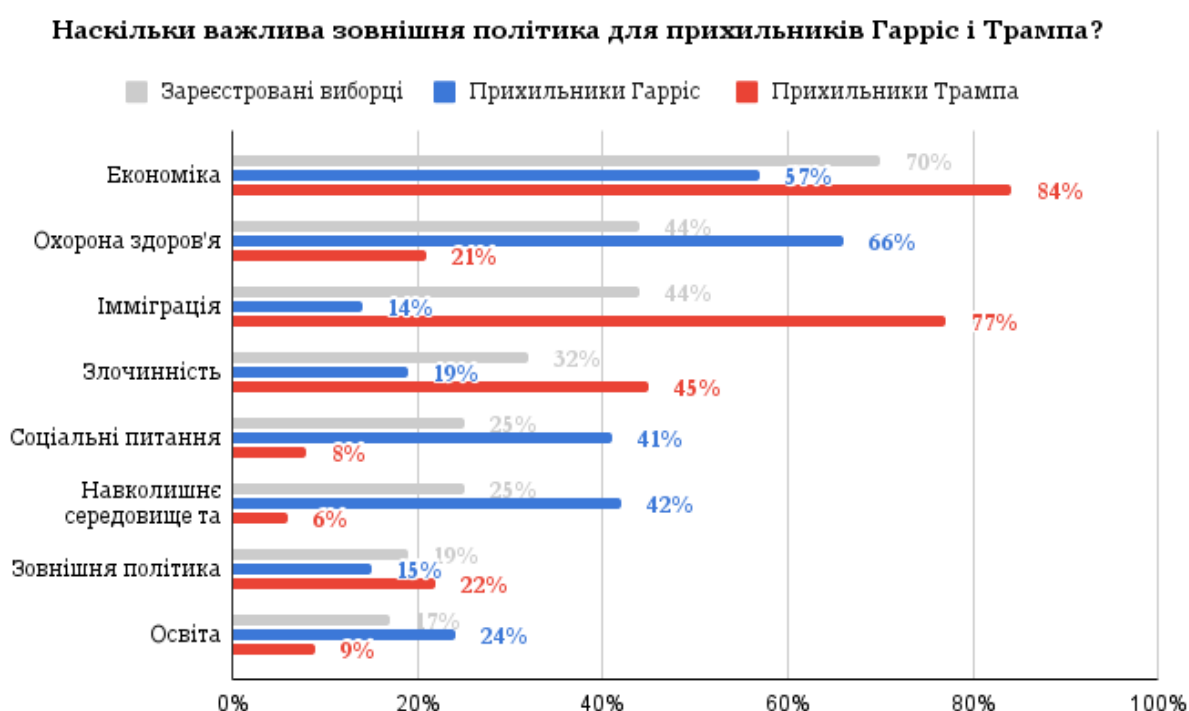

Рис. 1.1 – Порівняння питань, які хвилюють виборців.

Джерело: зроблено автором на основі даних YouGov. URL: https://ygo-assets-websites-editorial-emea.yougov.net/documents/Issues_Policies_Harris_Trump_YouGov_Poll_Results.pdf

Зовнішню політику мало хто з виборців відніс до трійки найважливіших питань, посідаючи сьоме місце серед восьми опитаних, хоча серед прихильників Трампа - четверте.

Щоб краще зрозуміти, які саме питання зовнішньої політики хвилюють виборців, їх попросили обрати до трьох питань зі списку з 10, які були найбільш важливими для них.

Які питання зовнішньої політики є найбільш важливими для виборців?

Рис. 1.2 – Порівняння зовнішньополітичних питань, які хвилюють виборців.

Джерело: зроблено автором на основі даних YouGov. URL: https://ygo-assets-websites-editorial-emea.yougov.net/documents/Issues_Policies_Harris_Trump_YouGov_Poll_Results.pdf

Ізраїльсько-палестинський конфлікт очолював список зовнішньополітичних питань, які, найімовірніше, хвилювали виборців. Прихильники Гарріс приділяли приблизно стільки ж уваги українсько-російській війні, тоді як прихильники Трампа вважали цей конфлікт менш пріоритетним. Питання війни в Україні посіло третє або четверте місце, при цьому воно

виявилось значно важливішим для прихильників Камали Гарріс, ніж прихильників Трампа.²⁸

Американське суспільство до останнього залишалося глибоко розділеним напередодні президентських виборів 2024 року. Ключові питання, такі як економіка, імміграція та уявні загрози демократії, були предметом гострих суперечок між республіканцями та демократами. Ці розбіжності дедалі більше впливали і на зовнішню політику – значно сильніше, ніж у попередні десятиліття. Особливо помітною була різниця в підходах до підтримки України та Ізраїлю. Водночас фундаментальні засади зовнішньої політики США залишалися відносно стабільними: американці загалом підтримують міжнародні альянси, глобальну військову присутність та міжнародну торгівлю. Це свідчило про високу ймовірність збереження ключових напрямів зовнішньої політики незалежно від результатів виборів.²⁹

Узагальнюючи, варто зазначити, що хоча зовнішньополітичне позиціонування кандидата формально присутнє у виборчих кампаніях і є важливою складовою політичного іміджу, воно рідко стає визначальним фактором рішення американських виборців. Історично склалося так, що більшість громадян США надають перевагу питанням внутрішньої політики, тоді як міжнародна тематика часто залишається на периферії суспільної уваги. Водночас у періоди зовнішньополітичних криз або загроз — таких, як війна в Україні — інтерес до цієї сфери зростає, а позиція кандидата може відіграти більшу роль у формуванні громадської думки. Таким чином, хоча зовнішня політика не є ключовим елементом для більшості виборців, вона все ж може стати впливовим чинником у специфічних контекстах.

²⁸ America's foreign policy future: public opinion and the 2024 election. *The Chicago Council on Global Affairs*. URL: <https://globalaffairs.org/research/public-opinion-survey/americas-foreign-policy-future-public-opinion-and-2024-election> (date of access: 18.01.2025).

²⁹ America's foreign policy future: public opinion and the 2024 election...

РОЗДІЛ 3. ТЕМА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ У ВИБОРЧІЙ КАМПАНІЇ 2024 РОКУ

3.1. Російсько-українська війна як один з ключових викликів сучасної зовнішньої політики США.

Від початку політичних кампаній кандидатів у президенти політична риторика формувалася навколо як внутрішньополітичних проблем, що традиційно є предметом найбільшої уваги американського електорату, так і зовнішньополітичних викликів, що дедалі більше почали відігравати ключову роль у визначенні виборчих пріоритетів. Попри традиційну орієнтацію американських виборів на внутрішню проблематику, особливості міжнародної ситуації обумовили виняткову актуальність зовнішньополітичних тем у передвиборчому порядку денному. Водночас внутрішня політика залишалась невід'ємною частиною публічної дискусії, зокрема через економічні труднощі, соціальні конфлікти та напружену політичну поляризацію.

Серед ключових внутрішньополітичних тем домінували питання економіки, інфляції, рівня життя та міграційної політики. Значна частина населення США зіштовхнулася зі зростанням цін на базові товари, що викликало занепокоєння щодо ефективності економічної політики адміністрації Байдена. Це стало важливим полем критики з боку Республіканської партії, яка акцентувала увагу на зниженні купівельної спроможності американців, високому державному боргу та надмірних, на їхню думку, державних витратах на зовнішню допомогу. Також предметом гострих суперечок залишалися питання міграційної безпеки та контролю на кордоні з Мексикою. Іншим важливим аспектом внутрішнього порядку денного було питання соціальних прав, зокрема права на аборт, яке стало надзвичайно актуальним після рішення Верховного суду у справі *Dobbs v. Jackson Women's Health Organization* у 2022 році.³⁰ Ця тема

³⁰ Duignan B. Dobbs V. jackson women's health organization. *Encyclopedia Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/topic/Dobbs-v-Jackson-Womens-Health-Organization> (date of access: 08.02.2025).

мобілізувала значну частину ліберального електорату, особливо серед молоді та жінок, які виступали за збереження доступу до репродуктивних послуг.

Утім, зовнішньополітична сфера, незважаючи на певну традиційну «другорядність» у свідомості середньостатистичного виборця, у 2024 році посіла виняткове місце у виборчому процесі.

Упродовж 2024 року зовнішньополітична стратегія США дедалі більше демонструвала ознаки переосмислення підходів, сформованих у попередні десятиліття. Попри заявлену адміністрацією Джо Байдена відданість «поверненню Америки» на міжнародну арену після ізоляціоністського повороту часів Дональда Трампа, з'явилися ознаки прагматичного коригування зовнішньополітичної лінії. Це проявилось у вибірковому підході до міжнародної участі, акценті на національних інтересах і стратегічній обережності у втягуванні в нові конфлікти.

Важливим елементом стало зростання значення концепції так званого *realpolitik* — політики, орієнтованої не на моральні чи ідеологічні міркування, а на практичну вигоду. Це помітно у стратегії щодо країн Глобального Півдня: хоча США декларували підтримку демократії, на практиці дедалі частіше вдавалися до компромісів заради стабільності або економічних інтересів. Подібна ситуація спостерігалася у відносинах із Саудівською Аравією, Туреччиною чи навіть Індією, де американська політика балансувала між цінностями та реаліями.

Ще однією характерною рисою 2024 року стало посилення ролі Конгресу у формуванні зовнішньої політики. Зокрема, саме Конгрес ініціював численні пакети військової та гуманітарної допомоги Україні, а також визначав умови санкційної політики проти Росії, Ірану та Китаю. Попри традиційно сильну роль виконавчої влади у зовнішньополітичних питаннях, упродовж останніх років спостерігалася тенденція до підвищення політичної ваги законодавчої гілки влади — що, у свою чергу, ускладнювало узгодження єдиної стратегії. Це особливо було помітно на тлі поляризації Конгресу, де зовнішня політика дедалі частіше стаала заручницею внутрішньопартійної боротьби.

На цьому тлі не можна оминати впливу громадської думки. Американське суспільство демонструвало зростання втоми від участі у тривалих конфліктах за кордоном, зокрема після Іраку та Афганістану. Опитування громадської думки 2023–2024 років свідчили про те, що хоча більшість американців підтримували допомогу Україні, водночас значна частка вважала, що пріоритетом мають бути внутрішні проблеми: економіка, охорона здоров'я, міграція. Цей фактор значною мірою впливав на формування порядку денного — політики змушені були шукати баланс між зовнішньополітичною активністю та відповіддю на запити електорату.

Фактором послаблення громадської підтримки американської допомоги Києву користувалися й окремі політики, які ставили під сумнів доцільність подальшої підтримки України. У їхній риторичі фігурувала думка про небажаність залучення до чергового затяжного конфлікту, тоді як пріоритетом мав стати захист південного кордону США. Проте подібна аргументація базувалася на хибних припущеннях, що зовнішньополітичні дії Вашингтона нібито не мають відчутного впливу на внутрішню стабільність країни. Однак подальша допомога Україні є критично важливою, якщо Сполучені Штати хочуть зберегти свою позицію незамінної світової держави та численні вигоди, які отримують американці від цього.³¹

Загалом, російсько-українська війна кинула різноманітні серйозні виклики глобальній системі міжнародної безпеки у XXI столітті. Насамперед, вона підірвала засади, на яких була побудована післявоєнна система міжнародної безпеки — зокрема принципи міжнародної співпраці, багатосторонності та поваги до національного суверенітету.³²

³¹ Wolters T. D., Dailey A. M. Help Ukraine win—or risk kicking off a US losing streak. Atlantic Council. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/help-ukraine-win-or-risk-kicking-off-a-us-losing-streak/> (date of access: 10.02.2025).

³² Крет О. В., Крет Р. М., Вівчар І. В. Вплив російсько-української війни на глобальну систему міжнародної безпеки: виклики та перспективи. Актуальні проблеми політики. 2024. Вип. 74. С. 158–168. URL: <https://doi.org/10.32782/app.v74.2024.20> (дата звернення: 10.02.2025).

З початком повномасштабного вторгнення у 2022 році, Вашингтон зайняв провідну позицію у формуванні міжнародної антиросійської коаліції, запровадженні широкомасштабних санкцій проти РФ та організації військової, економічної і гуманітарної допомоги Україні.

Для деяких «реалістів», таких як Джон Мір-шеймер, цей конфлікт є насамперед провиною Заходу, який намагався зазіхнути на «сферу впливу» Росії. Цю позицію нещодавно підтримали й інші публічні інтелектуали, такі як Джеффри Сакс з Колумбійського університету. На думку інших аналітиків, таких як Джонатон Дімбелбі, Україна ніколи не зможе перемогти Росію у військовому плані, враховуючи розмір і здатність останньої до витривалості та страждань, а отже, конфлікт має бути врегульований шляхом переговорів, що включатиме визнання суверенітету Росії над частиною захопленої нею території.³³

Аналітики наголошують, що військові успіхи України, які перевершили початкові прогнози, значною мірою стали можливими завдяки масштабній підтримці з боку Сполучених Штатів.³⁴ Як слушно зазначає українська дослідниця Євгенія Глушук, роль США в «рівнянні війни» є визначальною, оскільки саме американська воєнна та фінансова допомога відіграє критичну роль не лише для забезпечення обороноздатності України, а й для підтримки функціонування державних інституцій і збереження морального духу суспільства. Приблизно половина українського бюджету залежить від зовнішнього фінансування, і саме Сполучені Штати виступають провідним донором та орієнтиром для інших держав у питаннях допомоги Україні, виконуючи роль «першої скрипки» серед союзників.³⁵

³³ Цит. за: Carmody P., Ciccantell P. The 2024 Presidential Election in the US: Potential Impacts on Global Politics and Economics. *Policy debate of the hour*. 2024. Vol. 25. P. 41-46. URL: https://www.researchgate.net/publication/384339659_POLICY_DEBATE_OF_THE_HOUR_The_2024_Presidential_Election_in_the_US_Potential_Impacts_on_Global_Politics_and_Economics (date of access: 11.02.2025).

³⁴ Russia and Ukraine: compare harris's and trump's policy positions. *Council on Foreign Relations*. URL: <https://www.cfr.org/election2024/candidate-tracker/russia-ukraine> (date of access: 11.02.2025).

³⁵ Глушук Є. Президентські вибори в США 2024 року: виклики для України. *Діяльність Президента України в умовах російськоукраїнської війни*. 2024. Вип. 2 (98). С. 36–40. URL: <https://nbuviap.gov.ua/e-biblioteka/informatsiini-resursy/institut-prezydentstva-informatsiini->

Війна також поглибила відносини Росії з Китаєм і переорієнтувала російську зовнішню політику на нових партнерів на Глобальному Півдні. У все більшій кількості африканських країн приватна військова компанія «Вагнер Груп» - частина зусиль Путіна з розширення сфери впливу Москви - надає урядам послуги з безпеки і військову підтримку. Росія також розвинула тісніші військові відносини з Іраном і Північною Кореєю, які постачають Москві зброю і боєприпаси для ведення військових дій. Тим часом, кампанія кібероперацій Росії проти України посилила побоювання західних урядів щодо інформаційної безпеки.

Домінування США в антиросійській коаліції є об'єктивним чинником міжнародного процесу. З огляду на глобальну перевагу США у політичній, економічній та військово-стратегічній сферах, саме американська держава виступає головним актором протидії російській агресії. Як стверджує Шергін, жодна інша країна не здатна кинути ефективний виклик американському лідерству, що забезпечує США виняткову позицію у підтримці України та стримуванні Росії. Слушною є теза відомого американського дипломата Г. Кіссінджера, який наголошував: «Жодна з країн не зіграла більш значної ролі у формуванні сучасного світопорядку, ніж США, які ніколи не виявляли нерішучість щодо участі в ньому».³⁶

У 2024 році, на тлі президентських виборів у США, українське питання набуло ще більшої політичної ваги. Внутрішньополітична дискусія навколо обсягів допомоги Україні, її ефективності та стратегічної доцільності стала одним із елементів передвиборчих кампаній кандидатів в президенти США 2024. Республіканська та Демократична партії демонстрували різні підходи до питання: якщо адміністрація Джо Байдена послідовно відстоювала необхідність

resursy/hlushchuk-ye-prezydentski-vybory-v-ssha-2024-roku-vyklyky-dlia-ukrainy-diialnist-prezydenta-ukrainy-v-umovakh-rosiisko-ukrainskoi-viiny-2024-vypusk-2-98-s-36-40 (дата звернення: 07.01.2025).

³⁶ Цит. за: Шергін С. О. Політичний феномен російсько-української війни. *Problems of World History*. 2023. Вип. 23. С. 7–17. URL: <https://doi.org/10.46869/2707-6776-2023-23-1> (дата звернення: 19.02.2025).

довгострокової підтримки України, то частина республіканців, зокрема ті, що орієнтуються на ізоляціоністські погляди, ставили під сумнів подальше фінансування війни, аргументуючи це внутрішніми проблемами США.

Зовнішньополітична стратегія США у 2024 році була зосереджена не лише на підтримці обороноздатності України, а й на запобіганні розширенню конфлікту, стримуванні агресії Росії в інших регіонах, збереженні єдності серед союзників, а також на подоланні глобальних наслідків війни — енергетичної кризи, продовольчої нестабільності та зростання впливу Китаю в умовах конфронтації Заходу з Росією.

Важливою темою зовнішньополітичної дискусії залишалося й питання НАТО. На тлі війни в Україні значення Альянсу суттєво зросло, а Сполучені Штати зміцнили свою лідерську позицію у його структурі. Обговорення ролі НАТО набуло нового звучання — від дебатів щодо фінансової участі США у колективній обороні до дискусій про ефективність організації у відповідь на сучасні гібридні загрози. Альянс, який до цього стикався з внутрішніми розбіжностями та сумнівами щодо своєї актуальності в час після холодної війни, отримав новий стратегічний імператив — стримування російської агресії. У відповідь на загрозу з боку Росії НАТО значно посилив свою військову присутність у Східній Європі, а країни-члени помітно збільшили оборонні витрати. Спроможність Альянсу ефективно стримувати подальшу агресію Росії, зокрема в особливо вразливих регіонах на кшталт Балтійського простору, стане визначальним чинником стабільності в Європі.

У контексті формування зовнішньополітичної стратегії США щодо російсько-української війни надзвичайно важливою є спадщина американського політолога і державного діяча Збігнева Бжезінського. Як зазначає Тихоненко, ще задовго до повномасштабної агресії Росії проти України Бжезінський визначав «українське питання» як ключовий чинник у геополітичному балансі сил, наголошуючи, що «без України Росія перестане бути імперією». Такий підхід формував ідеологічне підґрунтя американської політики стримування Росії шляхом інтеграції України до євроатлантичних структур, зокрема НАТО. У

2000-х роках Бжезінський підтримував ідею вступу України до НАТО, проте після 2014 року запропонував модель нейтралітету за «фінською формулою», водночас наполягаючи на необхідності надання Україні оборонного озброєння з боку США як засобу стримування ревізіоністських прагнень Росії.³⁷

Зовнішньополітична стратегія адміністрації Дж. Байдена значною мірою була співзвучна з вищезазначеними підходами. Одним із її перших кроків було відновлення трансатлантичної єдності, яка після тривалого періоду стратегічних розбіжностей між США та союзниками в Європі була активізована у відповідь на повномасштабне вторгнення Росії в Україну. У Стратегії національної безпеки США 2022 року наголошувалось на пріоритетності підтримки України, стримуванні стратегічних секторів російської економіки та зміцненні східного флангу НАТО. У документі підкреслювалось, що США «ведуть єдину, принципову та рішучу відповідь» на агресію Росії, згуртовують світову спільноту, а також прагнуть притягнути Російську Федерацію до відповідальності за злочини, вчинені на українській території.³⁸

Важливою залишалась динаміка внутрішніх процесів у США, при цьому президентські перегони в США були стратегічно важливими як для України, так і для світової політики в цілому. Для України вона мала вирішальне значення, оскільки Вашингтон надавав значну частку військової та фінансової допомоги, а також виступав інтегруючим центром міжнародного протистояння російській агресії в Україні. У цьому зв'язку не могла не викликати занепокоєння суперечлива позиція кандидата в президенти США Дональда Трампа щодо шляхів і засобів припинення війни в Україні. Для України було життєво важливо, щоб після президентських виборів офіційний Вашингтон продовжив свій проукраїнський курс і зберіг двопартійну підтримку Києва у відсічі російській агресії.

³⁷ Тихоненко І. В. Україна у зовнішньополітичній стратегії США за адміністрації Дж. Байдена: концептуальний вимір. *Політичне життя*. 2023. № 1. С. 74–81. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.1.10> (дата звернення: 04.03.2025).

³⁸ Тихоненко І. В. Україна у зовнішньополітичній стратегії США... С. 77.

Загалом, зовнішньополітичний порядок денний США у 2024 році мав багатокомпонентну структуру: він охоплював не лише реакцію на актуальні загрози (Україна, Китай, Близький Схід), але й ширші питання переосмислення американської ролі у світі. Зміна балансу сил, нові формати партнерств, зростання нестабільності в глобальному півдні — все це стало фоном, на якому формувалася передвиборча політика США. Зовнішня політика вже не була лише інструментом реалізації стратегічних інтересів — вона дедалі більше ставала частиною внутрішньополітичної боротьби, інструментом формування ідентичності, символом глобального вибору Америки в умовах невизначеності.

3.2. Позиція представників правлячої Демократичної партії США щодо російсько-української війни у 2024 році.

Відколи Україна відновила свою незалежність у 1991 році, Сполучені Штати довели, що вони є сильним партнером, який підтримує Україну. Президенти Клінтон, Буш і Обама бачили стабільну, незалежну, демократичну українську державу з міцною ринковою економікою в інтересах США, в тому числі з точки зору внеску в більш стабільну і безпечну Європу. Тому Вашингтон надавав Києву значну політичну, економічну і – особливо з 2014 року – військову підтримку. Він наклав санкції на Росію за її агресію в Криму і на Донбасі та намагався зміцнити НАТО перед обличчям зростаючої загрози західній безпеці з боку Кремля.³⁹

Із початком повномасштабного вторгнення Росії в Україну адміністрація Джо Байдена визначила підтримку України одним із ключових пріоритетів своєї зовнішньополітичної стратегії. США активізували дипломатичні та економічні зусилля, надаючи Києву значну військову допомогу та сприяючи його євроатлантичній інтеграції. Байден неодноразово наголошував, що Україна є важливим партнером США, а її перемога – необхідною умовою для збереження

³⁹ Pifer S. A consequential election for Ukraine. *Brookings*. URL: <https://www.brookings.edu/articles/a-consequential-election-for-ukraine/> (date of access: 19.02.2025).

глобальної безпеки. Демократична партія загалом рішуче підтримує Україну, вбачаючи в її боротьбі не лише європейський конфлікт, а й виклик для глобальної безпеки та захисту демократичних цінностей.

Для адміністрації Джозефа Байдена повномасштабне вторгнення Росії в Україну стало серйозним зовнішньополітичним викликом, який перевіряв здатність Сполучених Штатів оперативно реагувати на порушення міжнародного права та підтримувати основоположні принципи сучасного світового порядку. У межах передвиборчої кампанії Джо Баайдена акцент робився на захисті демократії, дотриманні прав людини та непохитній підтримці союзників у протистоянні агресивним діям ревізіоністських держав. Особливу увагу Байден приділяв загрозі, яку дії Росії становлять для європейської безпеки і, відповідно, для Сполучених Штатів, які взяли на себе зобов'язання підтримувати європейську безпеку згідно з Основоположним договором НАТО. Цей меседж підкреслював зосередженість адміністрації на захисті глобальної стабільності та зміцненні трансатлантичного альянсу перед обличчям геополітичних викликів.⁴⁰

Від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Одним із пріоритетів адміністрації Байдена було забезпечення Збройних сил України якомога більшою кількістю оборонного озброєння. Один із способів зробити це - надати допомогу, що адміністрація Байдена і робила, але інший спосіб з точки зору глобальної політики - забезпечити, щоб найближчі партнери та союзники працювали над збільшенням власної двосторонньої та багатосторонньої допомоги країні, яка її потребує. Будучи представницькою і консолідованою демократією, американський уряд не мав іншого вагомого вибору, окрім як продовжувати підтримувати Україну. Як стверджував Бартелс, представницька демократія ґрунтується на чутливості обраних посадових осіб до уподобань та інтересів своїх виборців. Крім того, американська громадськість вже давно

⁴⁰ Mandzii A.-M. Ukraine in the pre-election campaign in the United States. *Transatlantic Dialogue Center*. URL: <https://tdcenter.org/de/2024/04/18/ukraine-in-the-pre-election-campaign-in-the-united-states/> (date of access: 19.02.2025).

вимагає влади збільшення витрат на оборону. Так, центральним аргументом у цьому контексті є те, що непохитна американська підтримка України закріплена у так званій доктрині Байдена, а отже, вона може тривати, як заявив президент Байден, стільки, скільки буде потрібно - тобто до перемоги України. Під останньою мається на увазі повне відновлення суверенітету і територіальної цілісності України в її міжнародно визнаних кордонах. Основні риси доктрини Байдена знайшли своє відображення у Стратегії національної безпеки адміністрації Байдена, яка була опублікована пізніше у 2022 році, ніж очікувалося, через повномасштабну війну Росії проти України, Росію та Китай одночасно як головних супротивників США.⁴¹

Передвиборчу кампанію Байден розпочав у квітні 2023 року, оголосивши про свій намір балотуватися знову на пост президента США. Напочатку передвиборчої кампанії в своїх промовах Байден не згадував проблему України. Загально, пріоритетом його кампанії є демократія, її захист.

Одним з перших разів, коли Байден згадував Україну було його щорічне Послання про стан Союзу. 7 березня 2024 року Джо Байден виступив із Зверненням про стан країни в 2024 році в палаті представників 118-го Конгресу. Це було третє й останнє звернення Байдена про становище в Союзі та його четверта й остання промова на спільній сесії Конгресу Сполучених Штатів. Очікувалося, що промова надасть Байдену можливість торкнутися таких питань, як економіка, демократія, право на аборт, прикордонна криза між США і Мексикою, російське вторгнення в Україну і війна між Ізраїлем і ХАМАСом.

Байден вкотре розпочав свою промову з наголошення на важливих речах сьогодення - свободі і демократії, згадавши про часи правління президента Рузвельта, коли у Європі була в розпалі Друга світова війна. Таким чином він наголосив на важливості демократії, яка зазнає нападу як вдома, так і за кордоном одночасно. Він підкреслив, що Україна здатна зупинити Путіна та

⁴¹ Dudko I., Faraponov V. President Biden's foreign policy doctrine and advancing US assistance to Ukraine. *American History & Politics: Scientific edition*. 2023. No. 15. P. 9–23. URL: <https://doi.org/10.17721/2521-1706.2023.15.1> (date of access: 25.02.2025).

захистити себе, але для цього їй потрібна американська підтримка. “Америка є членом-засновником НАТО, військового альянсу демократичних держав, створеного після Другої світової війни для запобігання, запобігання війні та збереження миру. ... Історія спостерігає. Якщо Сполучені Штати відійдуть, це поставить під загрозу Україну. Європа буде під загрозою. Вільний світ буде під загрозою, заохочуючи інших до того, що вони хочуть нам зашкодити.” - наголошував Байден.⁴²

9-11 липня 2024 року відбувся Вашингтоський саміт НАТО 2024, що був вагомим подією для України. Офіційна назва Вашингтонського саміту 2024 року - «Україна і трансатлантична безпека».⁴³ Лідери держав-членів Альянсу зустрілися у Вашингтоні, округ Колумбія – саме там, де у 1949 році було підписано Північноатлантичний договір – на ознаменування 75-ої річниці створення НАТО. Цей історичний саміт було присвячено трьом основним темам: зміцнення стримування і оборони НАТО, розширення довгострокової підтримки України, а також поглиблення партнерських відносин НАТО. Щодо України, держави-члени Альянсу знову підтвердили, що підтримуватимуть її на незворотному шляху до повної євроатлантичної інтеграції, включаючи членство в НАТО. Держави-члени Альянсу ухвалили рішення про запровадження Ініціативи НАТО з безпекової допомоги і навчання для України (NSATU) з метою координації надання Україні військового обладнання і техніки країнами-членами Альянсу і партнерами, а також підтвердили створення Спільного центру Україна – НАТО з питань аналізу, освіти і підготовки (JATEC) з метою визначення і впровадження набутого досвіду і підвищення оперативної сумісності України з НАТО. Вони також оголосили Зобов'язання щодо довгострокової безпекової допомоги Україні, що передбачає забезпечення

⁴² Transcript of President Joe Biden's State of the Union address. *AP News*. URL: <https://apnews.com/article/state-of-union-transcript-biden-2024-e84f5134e5201987eb441629aef5240c> (date of access: 27.02.2025).

⁴³ Саміти НАТО. NATO. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_50115.htm (дата звернення: 29.02.2025).

базового фінансування на рівні щонайменше 40 мільярдів євро протягом наступного року і сталі обсяги безпекової допомоги на майбутнє.

11 липня 2024 після Вашингтонського саміту НАТО 2024 року Байден провів годинну сольну прес-конференцію, щоб продемонструвати свою здатність протистояти Дональду Трампу на виборах 2024 року. Президент Джо Байден пообіцяв продовжити свою передвиборчу кампанію, відкинувши занепокоєння щодо свого здоров'я та заявивши, що «продовжуватиме рухатися», незважаючи на зростаючий список чиновників від Демократичної партії, які закликають його піти у відставку.⁴⁴

Важливо відмітити, що свою прес-конференцію він розпочав з нагальної проблеми - війни в Україні, чи не найголовнішого питання на порядку денному НАТО. Говорячи про початок повномасштабного вторгнення, Байден згадував свої дії, свою зовнішню політику, яка лише зміцнила НАТО, об'єднала коаліцію з 50 країн від Європи до Азії, щоб допомогти Україні захистити себе. Він продовжував наголошувати на стійкості України, українців, та власної відданості НАТО та прагненні в збереженні свободи та демократії у всьому світі, на відмінну від його попередника Трампа, який не має жодних зобов'язань перед НАТО і прагнення його зміцнювати. “Тепер майбутнє американської політики залежить від американського народу. Це набагато більше, ніж політичне питання... Це питання національної безпеки.” — виказав Байден. На кінець свого вступу на цій прес-конференції він спекулював до американського народу, що зовнішня діяльність США є важливою, що вірить, що американський народ розуміє, що Америка сильніша завдяки її альянсам. І далі він звернувся до інших ключових питань щодо економіки та зовнішньої політики США.

Однак, попри заяви Байдена про його гарний стан здоров'я, що особливо було помітно на його останніх на той час виступах, він час від часу вдавався до помилок, що лише погіршувало його рейтинг як кандидата на посаду президента

⁴⁴ July 11, 2024, Biden press conference at NATO Summit, presidential debate and election news. CNN Politics. S. Shelton et al. CNN. URL: <https://edition.cnn.com/politics/live-news/election-2024-campaign-news-07-11-24/index.html> (date of access: 29.02.2025).

країни. І тому майже через місяць після перших дебатів, 21 липня, Джо Байден оголосив, що знімає свою кандидатуру з президентських виборів. Він додав у листі, розміщеному на його акаунті соцмережі «X»: «Я вважаю, що в інтересах моєї партії і країни буде краще, якщо я піду у відставку і зосереджуся виключно на виконанні моїх обов'язків президента до кінця мого терміну».

Незабаром 25 липня віце-президентка Камала Гарріс офіційно оголосила, що братиме участь у виборах президента США від Демократичної партії. 2 серпня Гарріс офіційно отримала необхідну кількість голосів делегатів, щоб стати кандидатом у президенти США від Демократичної партії і першою темношкірою жінкою на чолі великого партійного списку.

Хоча Камала Гарріс упродовж більшої частини повномасштабної війни виконувала роль дипломатичного емісара, її позиція щодо України поступово ставала чіткішою та помітнішою. Гарріс представляла США на низці ключових міжнародних подій, зокрема на Мюнхенській конференції з безпеки (2022, 2024), а також здійснила поїздку до Польщі та Румунії, підкреслюючи солідарність США з країнами НАТО і підтримку України в умовах російської агресії.

Попередньо вважалося, що Гарріс, як кандидатка від Демократичної партії, загалом дотримуватиметься курсу Джо Байдена, особливо у зовнішньополітичних питаннях, зокрема щодо війни в Україні. Її риторика у передвиборчій кампанії демонструвала послідовність у підтримці України, з акцентом на стратегічне партнерство, колективну безпеку в межах НАТО та протидію авторитаризму.

Під час виступів на передвиборчих заходах Гарріс неодноразово наголошувала на тому, що Сполучені Штати мають залишатися непохитними у своїй підтримці України. Вона озвучувала тезу про “міжнародну відповідальність” США та необхідність стримування агресії з боку Росії. Одним із ключових елементів її риторики стало підкреслення ролі союзів і альянсів, зокрема НАТО, як основи безпеки в Європі.

Одним із перших публічних заходів у межах передвиборчої кампанії Камали Гарріс став мітинг разом із губернатором Міннесоти Тімом Уолзом.

Саме його Гарріс обрала на посаду кандидата у віцепрезиденти у разі її перемоги на виборах. З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну у 2022 році Тім Волз публічно засудив агресію Кремля та ініціював рішення щодо повного припинення економічної співпраці Міннесоти з російськими компаніями. Зокрема, він підписав указ про заборону державних контрактів і інвестицій, пов'язаних з РФ, підкреслюючи, що «Міннесота не буде фінансувати війну Путіна».

Варто зазначити, що 22 лютого 2024 року губернатор Міннесоти Тім Волз та посол України в США Оксана Маркарова підписали Меморандум про взаєморозуміння, спрямований на поглиблення співпраці між штатом Міннесота та Чернігівською областю України в аграрному секторі⁴⁵. Ця угода передбачала обмін досвідом та технологіями, що сприятиме відновленню та розвитку сільськогосподарської галузі Чернігівщини, яка зазнала значних втрат внаслідок російської агресії. Під час церемонії підписання Тім Волз наголосив на важливості цієї угоди як символу дружби та підтримки між американським штатом та українським регіоном. Він підкреслив, що співпраця в аграрному секторі не лише сприятиме економічному відновленню Чернігівщини, а й зміцнить зв'язки між громадами обох регіонів.

Під час Національного з'їзду Демократичної партії США, що відбувся у Чикаго 19–22 серпня, Джо Байден і Камала Гарріс приділили увагу також питанням зовнішньої політики. Зокрема, у контексті ситуації в Україні Байден наголосив на рішучій позиції своєї адміністрації щодо підтримки українського суверенітету, зазначивши, що “вони ніколи не вклоняться Путіну”, на противагу Дональду Трампу. Він знову спростував поширені наративи про початкові плани Росії щодо захоплення України на початку повномасштабного вторгнення: “...а тепер здогадайтеся, що думав Путін, коли вирішив захопити Київ за три дні, а через три роки Україна все ще вільна”. Камала Гарріс також підвела свій виступ

⁴⁵ Посол у США вважає другом України губернатора Волза, якого Гарріс просуває у віцепрезиденти. *Європейська правда*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/08/6/7191637/> (дата звернення: 04.03.2025).

до українського питання, акцентуючи увагу на ролі НАТО та глобальній силі США, як це зробив і Байден. Вона згадала свою зустріч із Президентом України Володимиром Зеленським, що відбулася напередодні початку повномасштабного вторгнення, під час якої попередила його про ймовірні плани Росії щодо агресії. У риторичі Гарріс чітко простежується меседж про необхідність збереження міжнародної коаліції на підтримку України та продовження тиску на Росію. У своєму виступі Гарріс вкотре підтвердила, що в разі обрання на посаду президента вона «буде твердо стояти на боці України та наших союзників по НАТО».⁴⁶

Важливо відзначити й PR-стратегії демократів, спрямовані на формування зовнішньополітичного іміджу кандидатів та мобілізацію електорату через питання війни в Україні. В рамках передвиборчої кампанії Байден-Гарріс 2024 було випущено низку відеороликів, де безпосередньо, крім внутрішніх питань, також згадувалась Україна. Війні в Україні було присвячено декілька відео. 7 вересня 2023 року на офіційному YouTube-каналі Джо Байдена було опубліковано відео під назвою «War Zone»⁴⁷. У цьому відео представлено ключові моменти з передвиборчої кампанії Байдена—Гарріс 2024 року, підкреслюючи їхню відданість захисту демократичних цінностей та підтримці союзників США. У цьому ролику увага приділена темі російсько-української війни. Кампанія представила воєнні реалії в Україні, поєднані з виступами президента Байдена, щоб продемонструвати не лише масштаби трагедії, але й рішучу позицію чинної на той час адміністрації у підтримці України. У відео Байден зображений як рішучий лідер, який захищає демократичні цінності не лише в США, а й за кордоном. Відео підкреслює, що підтримка України — це не лише акт міжнародної солідарності, а й питання національних інтересів США, боротьба за стабільність і безпеку у світі. Ролик “War Zone” можна розглядати як

⁴⁶ CBC News: The National. Kamala Harris's full speech to the Democratic National Convention, 2024. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=61HY9atD2H4> (date of access: 05.03.2025).

⁴⁷ Joe Biden. War Zone/Biden-Harris 2024, 2023. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Y74y0MZrL4w> (date of access: 06.03.2025).

приклад того, як адміністрація Байдена-Гарріс інтегрує тему війни в Україні у власну політичну кампанію, намагаючись сформувати образ президента як гаранта миру, стійкості та міжнародної стабільності.

Також наприкінці жовтня 2023 року було опубліковано відеоролик під назвою «The Idea of America»⁴⁸ на офіційному YouTube-каналі кампанії. Цей відеоматеріал спрямований на підкреслення ключових цінностей та ідеалів, які, на думку кампанії, визначають сутність Америки. У відео Байден говорить “Я привіз із собою ідею Америки, обіцянку Америки людям, які сьогодні борються за те саме, за що ми боролися 250 років тому: свобода, незалежність, самовизначення”.

У відео «Cause»⁴⁹, що було опубліковано 4 січня 2024 року, використано зображення українського військовослужбовця. Президент Джо Байден у своїй промові наголошує, що «світ спостерігає за американськими виборами», підкреслюючи глобальний вплив вибору американських громадян. Використання образу українського солдата слугує символом боротьби за демократію та свободу, акцентуючи на відповідальності США перед міжнародними партнерами та союзниками.

Пізніше, під час президентської виборчої кампанії Гарріс-Уолц 2024, також було запущено цільову рекламну кампанію, що демонструє новий підхід партії до мобілізації виборців у хитких штатах — Пенсильванії, Мічигані та Вісконсині. Основна мета кампанії — апелювати до емоцій і ідентичності американців східноєвропейського походження (зокрема українців, поляків, литовців), для яких війна в Україні є особисто значущою темою.^{50 51}

⁴⁸ Joe Biden. The Idea of America/Biden-Harris 2024, 2023. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Rp9h4YEV6Rk> (date of access: 06.03.2025).

⁴⁹ Joe Biden. Cause/Biden-Harris 2024, 2024. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=opICiMkVhc4> (date of access: 06.03.2025).

⁵⁰ Gramer R., Bazail-Eimil E. Why harris allies are running ukraine ads in pennsylvania. *Politico*. URL: <https://www.politico.com/newsletters/national-security-daily/2024/09/12/why-harris-allies-are-running-ukraine-ads-in-pennsylvania-00178938> (date of access: 08.03.2025).

⁵¹ Message & Media. America's Future Majority Fund, 2024. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=KrBeExKRP3M> (date of access: 08.03.2025)

Кампанія включає телевізійну та цифрову рекламу з посланням, що підкреслює досвід віце-президентки Камали Гарріс у міжнародних питаннях, зокрема щодо України, та різко контрастує його з політикою Дональда Трампа щодо Росії. У рекламних матеріалах звучать звинувачення в тому, що за президенства Трампа Володимир Путін міг би «вже бути в Києві», а також попередження, що після України наступною жертвою може стати Польща. Демократи вбачали у виборцях східноєвропейського походження потенційний вирішальний електорат, особливо в умовах високої поляризації кампанії.⁵²

Загалом, Білий дім ніколи не висловлювався чітко щодо того, як він визначає перемогу у війні, повторюючи, що українці вирішують, коли і як вести переговори. Попри спроби Володимира Зеленського отримати більше ясності під час візитів до Нью-Йорка та Вашингтона наприкінці вересня, залишається неясним, чи вдалося йому досягти цієї мети.

У вересні 2024 року Президент України Володимир Зеленський представив у Вашингтоні стратегічний документ — План перемоги — Президенту США Джозефу Байдену, членам Конгресу, віцепрезидентці Камалі Гарріс, а також 45-му Президенту США Дональду Трампу. Документ, що містить низку дипломатичних, військових, економічних і гуманітарних кроків, був озвучений з метою досягнення справедливого миру для України та формування нової архітектури безпеки в регіоні.

Пізніше, 26 вересня 2024 року, відбулася зустріч Президента України Володимира Зеленського з Президентом США Джозефом Байденем у Вашингтоні, під час якої сторони обговорили подальшу співпрацю в умовах триваючої агресії Росії проти України. Особливої уваги було надано оголошеному пакету допомоги на суму 7,9 млрд доларів США, який, за словами Зеленського, зміцнить обороноздатність Збройних сил України. Президент Байден запевнив у незмінності курсу Вашингтона на підтримку України та

⁵² Ekins E. New Poll: WI, PA, & MI Voters Believe US Is Too Involved in Foreign Wars and World Affairs, Most Worry WWII Approaching. *CATO Institute*. URL: <https://www.cato.org/blog/new-poll-wi-pa-mi-voters-believe-us-too-involved-foreign-wars-world-affairs-most-worry-were> (date of access: 08.03.2025).

оголосив новий пакет безпекової допомоги на суму 2,4 млрд доларів. Він також підтвердив, що всі залишкові кошти в межах раніше схвалених програм будуть мобілізовані до завершення його президентського терміну.

У межах офіційного візиту до Вашингтона Президент України Володимир Зеленський провів зустрічі із обома кандидатами на пост президента США. На зустрічі із віцепрезиденткою США Камалою Гарріс вони обговорили ключові аспекти українського «Плану перемоги». У ході переговорів Зеленський підкреслив важливість двопартійної підтримки в Конгресі США та висловив переконання в досягненні справедливого миру за активного сприяння Вашингтона. Камала Гарріс, у свою чергу, наголосила на важливості підтримки України як передумови захисту демократичних цінностей та збереження міжнародного правопорядку. [24] Гарріс підтвердила готовність США продовжувати безпекову допомогу Україні й зазначила, що боротьба українського народу має безпосереднє значення для американської демократії та заявила: «Сполучені Штати підтримують Україну «не з благодійності, а тому, що це в наших стратегічних інтересах».^{53 54}

Однак візит Президента України Володимира Зеленського до США, викликав неоднозначну реакцію в американському політичному середовищі. Попри прагнення української сторони зберігати нейтральність у внутрішньополітичній боротьбі Сполучених Штатів, республіканська сторона, зокрема штаб Дональда Трампа, використала візит у власних політичних цілях, звинувативши Київ у підтримці демократів та втручанні у виборчий процес.⁵⁵

Підставою для таких звинувачень стало відвідування Зеленським оборонного заводу в місті Скрентон, штат Пенсильванія — традиційно одного з

⁵³ Володимир Зеленський представив План перемоги Камалі Гарріс. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-predstaviv-plan-peremogi-kamali-garris-93561> (дата звернення: 15.03.2025).

⁵⁴ Zelensky meets Biden and Harris: Key takeaways and media reactions. *The New Voice of Ukraine*. URL: <https://english.nv.ua/nation/zelensky-s-us-visit-mixed-results-and-future-challenges-50454267.html> (date of access: 15.03.2025).

⁵⁵ Sullivan K., Grayer A., Ferris S. Republicans follow Trump's lead of icing out Zelensky. *CNN*. URL: <https://edition.cnn.com/2024/09/25/politics/donald-trump-ukraine-republicans/index.html> (date of access: 15.03.2025).

ключових хитких штатів під час виборів. Представники Республіканської партії стверджували, що цей візит був «партійним заходом», організованим на користь демократів, оскільки на нього не було запрошено жодного республіканця.

Проте зустріч із 45-м Президентом Сполучених Штатів Америки Дональдом Трампом все ж відбулася. Основною темою перемовин стала ситуація на фронті, а також представлення колишньому американському лідерові українського «Плану перемоги»⁵⁶. Президент Зеленський наголосив на необхідності посилення міжнародного тиску на Кремль, аби змусити російське керівництво піти шляхом миру. Було відзначено важливість того, щоби перемога залишалася за Україною, а не за агресором. Зі свого боку Дональд Трамп визнав масштаб трагедії, яку переживає Україна, та охарактеризував ситуацію як безпрецедентну за своєю жорстокістю. Він назвав зустріч із українським лідером позитивним знаком, підкресливши, що подальші зусилля міжнародної спільноти мають бути спрямовані на якнайшвидше завершення війни.

Як наголосив керівник Офісу Президента Андрій Єрмак, План перемоги є логічним продовженням Формули миру, запропонованої Україною у 2022 році, та відіграє ключову роль у створенні умов для припинення війни на справедливих умовах. Позитивна реакція американських партнерів, зокрема зацікавленість і готовність до подальшої співпраці, підтвердила, що міжнародна підтримка України залишається на високому рівні. Зустрічі у Вашингтоні стали важливою точкою відліку для практичної реалізації Плану перемоги за активної участі країн Заходу.⁵⁷

CNN зазначили, що візит Володимира Зеленського до Білого дому «можливо, був його останнім шансом переконати сприйнятливого американського президента у військових цілях його країни» у війні з Росією.

⁵⁶ Володимир Зеленський представив План перемоги Дональду Трампу. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-predstaviv-plan-peremogi-donald-trumpu-93565> (дата звернення: 15.03.2025).

⁵⁷ Візит Президента до США був непростим, але дуже важливим та успішним – Андрій Єрмак. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/vizit-prezidenta-do-ssha-buv-neprostim-ale-duzhe-vazhlivim-t-93581> (дата звернення: 15.03.2025).

Телеканал також зазначає, що на тлі передвиборчої кампанії в США віцепрезидент Камала Гарріс використала момент зустрічі із Зеленським «для того, щоб провести різкий контраст між її підходом до конфлікту і підходом колишнього президента Дональда Трампа». Зокрема, Гарріс натякнула, що Трамп змусить Україну поступитися територією російським окупантам, що задовольнить вимоги Путіна.⁵⁸

Як цитує Голівець думку Петра Олещука, візит Зеленського до США підтвердив, що, попри внутрішньополітичну поляризацію в американському політикумі, українське питання зберігає пріоритетний статус у порядку денному обох провідних партій — Демократичної та Республіканської. Це свідчить про збереження базової двопартійної підтримки України на міжнародній арені. Що більше, дипломатична активність української сторони сприяє збереженню теми російської агресії у фокусі міжнародної уваги, що є особливо актуальним з огляду на великий вплив інших глобальних загроз — зокрема, на Близькому Сході.⁵⁹

Власне, Гарріс продовжувала зберігати сталу позицію щодо України. У жовтні 2024 року Гарріс дала інтерв'ю програмі 60 Minutes, де наголошувала, що не вестиме жодних переговорів із президентом Росії Володимиром Путіним без участі України, підкресливши таким чином принциповість американської позиції щодо поваги до суверенітету України. Вона прямо заявила: «Україна повинна мати право голосу щодо майбутнього України», відмежовуючись від підходу Трампа, який, за її словами, припустив можливість «вирішення війни за один день», що, на думку Гарріс, насправді

⁵⁸ Zelensky meets Biden and Harris: Key takeaways and media reactions. *The New Voice of Ukraine*. URL: <https://english.nv.ua/nation/zelensky-s-us-visit-mixed-results-and-future-challenges-50454267.html> (date of access: 15.03.2025).

⁵⁹ Цит. за: Голівець Є. Візит Володимира Зеленського до Сполучених Штатів Америки: ключові результати та перспективи співпраці на тлі повномасштабної війни. *Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни*. 2024. Вип. 40 (136). С. 31–36. URL: <https://nbuviap.gov.ua/e-biblioteka/informatsiini-resursy/institut-prezydentstva-informatsiini-resursy/holivets-ye-vizyt-volodymyra-zelenskoho-do-spoluchenykh-shtativ-ameryky-kliuchovi-rezultaty-ta-perspektyvy-spivpratsi-na-tli-povnomasshtabnoi-viiny-diialnist-prezydenta-ukrainy-v-umovakh-rosiisko-ukrainskoi-viiny-2024-vypusk-40-136-s-31-36> (дата звернення: 07.04.2025).

означає фактичну капітуляцію Києва перед Москвою. Таким чином, її риторика не лише підкреслювала спадковість курсу адміністрації Байдена, а й слугувала інструментом політичної мобілізації виборців, орієнтованих на підтримку України та протидію автократичним режимам.⁶⁰

Аналіз риторики Демократичної партії у президентській кампанії США 2024 року свідчить про стабільну та послідовну позицію щодо підтримки України в умовах повномасштабної війни. Як чинний президент Джо Байден, так і його наступниця як кандидатка від Демократичної партії Камала Гарріс публічно декларували незмінну відданість принципам міжнародного права, суверенітету України та необхідності її перемоги у війні проти Росії. Риторика демократів відзначалася чіткими меседжами щодо довгострокової підтримки України, готовністю продовжувати військову допомогу, санкційний тиск на РФ і міжнародну координацію з союзниками. Зокрема, виступи Камали Гарріс мали на меті показати наступність зовнішньої політики Байдена, водночас контрастуючи з позицією Дональда Трампа, якого вона звинувачує у схильності до авторитаризму та потенційній готовності поступитися Путіну. Висловлювання демократичних лідерів також містили спробу мобілізувати електорат навколо ідеї глобального лідерства США, боротьби за демократію та справедливий мир, де Україна виступає важливим проявом цих цінностей.

3.3. Позиція представників опозиційної Республіканської партії США щодо російсько-української війни у 2024 році.

Свою кампанію на президентських виборах у США 2024 року Дональд Трамп розпочав ще 15 листопада 2022 року. Його було офіційно висунуто 15 липня 2024 року на національному з'їзді Республіканської партії в Мілуокі, коли він також оголосив Дж. Д. Венса, молодшого сенатора США від Огайо, кандидатом на пост віце-президента.

⁶⁰ Whitaker B., Chasan A. Vice President Kamala Harris, Gov. Tim Walz 60 Minutes interview highlights. CBS News. URL: <https://www.cbsnews.com/news/kamala-harris-tim-walz-60-minutes-interview-highlights-2024-election/> (date of access: 26.03.2025).

Хоча офіційна платформа Республіканської партії не містила чітко сформульованої одностайної позиції щодо України, домінуючі меседжі кампанії формувалися під впливом Дональда Трампа — лідера республіканського електорату, який у 2024 році втретє балотувався в президенти, — а також його політичного союзника Джей Ді Венса, який став кандидатом у віцепрезиденти.

Варто зазначити, що позиція Трампа та Венса знаходила підтримку серед частини Республіканської партії, особливо серед т.зв. трампістів або прихильників руху «Make America Great Again» (MAGA). Хоча вони складали близько 20–25% республіканського електорату, їхній вплив був непропорційно великий через брак сильної альтернативи.⁶¹ Це виборці та активісти, які підтримували політичну ідеологію, сформовану навколо Дональда Трампа. Вони виступали за посилення контролю над імміграцією, економічний протекціонізм, збереження американських робочих місць і пріоритет національних інтересів США. Власне, вони вважали, що США не повинні брати на себе надмірні зобов'язання щодо допомоги іншим країнам, включаючи Україну, оскільки пріоритетом має бути вирішення внутрішніх проблем Америки. Вони часто скептично ставилися до надання масштабної військової чи фінансової підтримки Україні, вважаючи, що це розтрата ресурсів американських платників податків. З часом рух MAGA перетворився на окрему впливову течію всередині Республіканської партії, яка суттєво вплинула на її порядок денний.

Під час свого першого президентства у 2017–2021 роках Дональд Трамп неодноразово демонстрував скептичне ставлення до НАТО та підтримки України. Він називав НАТО «застарілим», відмовлявся прямо підтверджувати прихильність до статті 5 НАТО, яка передбачає колективну оборону, і навіть розглядав можливість виходу США з Альянсу. Трамп послідовно виступав за зменшення міжнародної ролі Сполучених Штатів, наголошуючи на необхідності того, щоб інші країни, зокрема європейські союзники, брали на себе більшу

⁶¹ Краєв О., Павлюк О. Антиукраїнський поворот: чому республіканці у США все більше підігрують Росії. *Європейська правда*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2023/09/21/7169908/> (дата звернення: 25.03.2025).

частину відповідальності за власну безпеку. Його підхід до України також відображав загальну тенденцію до обережного і прагматичного ставлення до зовнішньої допомоги: підтримка Києва в його політиці часто супроводжувалася скептицизмом і ставилася в залежність від власних політичних інтересів США.⁶²

Американо-українські відносини в період президентства Д. Трампа мали переважно економічне спрямування. Співпраця між країнами включала підтримку реформ в енергетичному секторі, активізацію двосторонньої торгівлі та залучення американських інвестицій. Особливої уваги надавалося протидії проектам, які загрожували енергетичній безпеці України, наприклад, будівництву газопроводів «Північний потік – 2» та другої лінії «Турецького потоку». Сполучені Штати у цей період виступали за диверсифікацію джерел енергоносіїв в Європі та підтримували зусилля України щодо реформування енергетичної галузі.⁶³

Підхід Трампа до Росії, радикально відмінний від більшості його партії та адміністрації, вказує на можливість того, що його політика була обумовлена його особистими інтересами, а не загальнодержавними цілями. Це стало очевидним, зокрема, у питанні військової допомоги Україні за час його першої каденції, коли припинення допомоги було пов'язано з розслідуванням щодо членів сім'ї Байденів, що можна трактувати як «послугу за послугу».

Ще до офіційного вступу на посаду президента у 2017 році, Трамп виявляв інтерес до «великої угоди» з Путіним, у якій Україна розглядалася як розмінна монета⁶⁴. Утім спроби зближення з Кремлем були тимчасово припинені через масштабне розслідування про втручання Росії у вибори 2016 року. Це змусило

⁶² Temnycky M. Opinion: What Trump's past statements reveal about the future of US-Ukraine relations. *The Kyiv Independent*. URL: <https://kyivindependent.com/opinion-what-trumps-past-statements-reveal-about-the-future-of-us-ukraine-relations/> (date of access: 26.03.2025).

⁶³ Дудко І. Д. Зовнішньополітичний курс Д. Трампа в умовах формування нового світопорядку. *Політичне життя*. 2023. № 1. С. 62–68. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.1.8> (дата звернення: 12.04.2025).

⁶⁴ Lo B. Trump, Putin and the US–Russia relationship. *Lowy Institute*. URL: <https://www.lowyinstitute.org/publications/accident-waiting-happen-trump-putin-us-russia-relationship> (date of access: 28.03.2025).

Трампа погодитися на надання Україні летальної зброї, аби уникнути звинувачень у проросійськості.⁶⁵

На час його першого президентства війна Росії проти України тривала вже два роки⁶⁶, однак Трамп, ігноруючи цей аспект, робив заяви, що мали проросійський характер. Наприклад, він висловлював думку, що багато українців розмовляють російською мовою, а отже, деякі території можуть логічно належати Росії. Також він публічно заявляв, що розгляне визнання Криму частиною Російської Федерації.⁶⁷

Крім того, адміністрація Трампа відзначалася низькою прозорістю: зменшенням взаємодії з пресою та частими порушеннями ведення офіційної документації. Записи офіційних переговорів між Трампом та російськими посадовцями, включаючи Путіна, часто містили лише мінімальну інформацію або зовсім не фіксували позицію Трампа. У кількох випадках він сам відмовлявся від офіційних записів, що є ще одним прикладом непрозорості та порушення норм ведення документації в адміністрації.

Після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну у 2022 році Трамп назвав дії Путіна «геніальними»⁶⁸ та почав формувати антиукраїнський дискурс у межах Республіканської партії. Він почав просувати думки про марність допомоги Україні, про те, що війна не стосується США, що реальна загроза — це Китай і міграція на південному кордоні. Україну ж почали зображати як корумповану та недемократичну державу, де утискають опозицію і релігійні меншини. Позиція його кандидата у віце-президенти, Джей Ді Венса, відображає синтез традиційного ізоляціонізму, характерного для частини

⁶⁵ Pashkov V. The Donald Trump Factor and US-Ukrainian Relations (2017-2020): From Strategic Friendship to Cold Partnership. *Lithuanian Annual Strategic Review*. 2024. Vol. 22, No. 1. P. 175–202. URL: <https://doi.org/10.47459/lasr.2024.22.7> (date of access: 28.03.2025).

⁶⁶ Дубовик В. Історія нелюбові: як сформувалось і як змінювалось ставлення Дональда Трампа до України. *Європейська правда*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2024/10/21/7196526/> (дата звернення: 28.03.2025).

⁶⁷ Pifer S. Trump, Putin, and Crimea. *Brookings*. URL: <https://www.brookings.edu/articles/trump-putin-and-crimea/> (date of access: 28.03.2025).

⁶⁸ Gedeon J. Trump calls Putin ‘genius’ and ‘savvy’ for Ukraine invasion. *Politico*. URL: <https://www.politico.com/news/2022/02/23/trump-putin-ukraine-invasion-00010923> (date of access: 30.03.2025).

американського консерватизму, та політичного реалізму, який тяжіє до мінімізації американського залучення у глобальні конфлікти без чіткої стратегії виходу. Венс неодноразово наголошував, що війна в Україні вичерпала себе як пріоритет американської зовнішньої політики і що настав час зосередитися на внутрішніх викликах. В інтерв'ю для подкасту Стіва Беннона «War Room» у 2022 році Джей Ді Венс заявляв: «Буду з вами відвертим: мені насправді байдуже, що так чи інакше станеться з Україною».

Із настанням президентської кампанії 2024 року, низка республіканських політиків і публічних осіб почала відкрито транслювати меседжі, співзвучні з російською пропагандою, зокрема — про «втому» від війни, необхідність скорочення допомоги Україні та потребу зосередитися виключно на внутрішніх справах США. Такі наративи особливо активно підтримуються прихильниками Дональда Трампа, які вважають, що подальша підтримка України не відповідає інтересам Сполучених Штатів.

У самій Республіканській партії, однак, існують також групи, які дотримуються іншої думки щодо України. Так, рейганівські консерватори та помірковані республіканці виступають за продовження підтримки України, розглядаючи її як частину стратегічної боротьби за захист демократичних цінностей і міжнародного порядку. Неоконсерватори також демонструють проукраїнські позиції, хоча для них додатково важливою є внутрішньополітична боротьба за «традиційні цінності».

Тож, важливо розуміти, що попри домінування трампістських наративів у сучасній Республіканській партії, не всі республіканці поділяють бачення свого Лідера. Однією з ключових ліній розмежування є поділ між прихильниками Дональда Трампа та його чіткими опонентами — зокрема, представниками табору «Never-Trump»⁶⁹. Перші схильні до ізоляціонізму та часто відтворюють образ України як корумпованої держави, натомість прихильники традиційної республіканської зовнішньої політики продовжують вважати Росію головною

⁶⁹ Schwennesen P. Why U.S. Republicans are split on aid for Ukraine. *GIS Reports*. URL: <https://www.gisreportsonline.com/r/republican-schism-ukraine/> (date of access: 02.04.2025).

загрозою та виступають за підтримку України. Також існує коаліція *Republicans for Ukraine*⁷⁰, яка об'єднує республіканців, що виступають за збереження зовнішньополітичної відповідальності партії. Вони підкреслюють стратегічну доцільність допомоги Україні як засобу протидії Росії без прямої участі США у війні, та як прояв вірності ідеалам свободи й демократії, закладеним у республіканську ідентичність.

Однак, як уже зазначалося, саме Дональд Трамп та сенатор Джей Ді Венс стали ключовими ідеологічними фігурами, які просували ізоляціоністські погляди та ставлячи під сумнів доцільність підтримки Києва. Їхня риторика не лише формувала порядок денний для значної частини консервативного електорату, але й задала тон подальшому політичному дискурсу в партії.

Ключовою тезою Трампа стосовно війни в Україні стала його обіцянка завершити конфлікт упродовж 24 годин після обрання президентом США. Вперше цю заяву він озвучив у травні 2023 року під час інтерв'ю телеканалу CNN, і згодом неодноразово повторював її на передвиборчих заходах, дебатах та мітингах, позиціонуючи себе як лідера, здатного швидко відновити мир. Такий підхід апелював до частини американського електорату, втомленого від тривалого залучення США у зовнішньополітичні конфлікти.

Однією з характерних рис риторики Дональда Трампа була його схильність до різких і безпосередніх висловлювань, без озирання на політичні чи дипломатичні норми. Протягом своєї виборчої кампанії 2024 року Трамп регулярно робив неправдиві або оманливі заяви. Подібний підхід дозволяв йому ефективно мобілізувати власний електорат, який цінував у Трампі прямоту та відвертість, незважаючи на часту невідповідність його слів реальним фактам. Трамп неодноразово створював наклепницькі твердження на адресу попередніх адміністрацій США, стверджуючи, що саме їхня слабкість і прорахунки допустили російські вторгнення в Україну у 2014 та 2022 роках. Він наполягав на тому, що за його президентства Росія не наважувалася б на агресивні дії, адже,

⁷⁰ *Republicans For Ukraine. Official Website.* URL: <https://gopforukraine.com/> (date of access: 02.04.2025).

за словами Трампа, його особистість викликала у Володимира Путіна повагу. Ця риторична стратегія була спрямована на формування образу Трампа як «лідера-сили», на відміну від його політичних опонентів, яких він змальовував як слабких і нездатних захистити американські інтереси на світовій арені. Однак критики відзначали, що подібні заяви Трампа часто не мали під собою фактичного підґрунтя і були спрямовані більше на емоційний вплив на виборців, ніж на об'єктивний аналіз міжнародної політики.

Деякі американські засоби масової інформації навіть здійснювали аналізи, фіксуючи кількість заяв Трампа під час його виступів, де він брехав, і публічних коментарів. Наприклад, за даними видання *The Washington Post*, під час своєї першої каденції на посаді президента Трамп зробив понад 30 тисяч неправдивих тверджень. У ході виборчої кампанії 2024 року тенденція до поширення маніпулятивної інформації з боку Трампа збереглася. Аналітичні центри та журналісти звертали увагу на те, що його заяви часто містили перебільшення, фактичні неточності або відверті фальсифікації.⁷¹

Загалом, така ситуація є цілком зрозумілою, якщо врахувати специфіку політичного стилю Дональда Трампа. Починаючи з його першої президентської виборчої кампанії у 2016 році, аналітики намагалися описати та пояснити особливості його підходу до зовнішньої політики. Сам Трамп прийшов на посаду президента, не маючи ані попереднього досвіду, ані спеціалізованих знань у галузі міжнародних відносин. Відсутність політичної освіти, значні прогалини в розумінні глобальної політики, інших держав і механізмів дипломатії, а також очевидна незацікавленість у поглибленому вивченні цих питань призвели до ситуації, за якої було надзвичайно важко визначити чітку і послідовну зовнішньополітичну стратегію адміністрації Трампа.⁷²

⁷¹ Kessler G. Trump made 30,573 false or misleading claims as president. Nearly half came in his final year. *The Washington Post*. URL: https://www.washingtonpost.com/politics/how-fact-checker-tracked-trump-claims/2021/01/23/ad04b69a-5c1d-11eb-a976-bad6431e03e2_story.html (date of access: 10.04.2025).

⁷² Deyermund R. The Trump presidency, Russia and Ukraine: explaining incoherence. *International Affairs*. 2023. Vol. 99, no. 4. P. 1595–1614. URL: <https://doi.org/10.1093/ia/iiaad120> (date of access: 10.04.2025).

Риторика Дональда Трампа залишалася загалом незмінною, починаючи ще з президентської виборчої кампанії 2016 року. Від самого початку він використовував прямолінійний, часто провокаційний стиль висловлювань, який орієнтувався на створення образу «сильного лідера» і апелював до емоцій виборців. Трамп не уникав гострої критики як на адресу своїх політичних опонентів, так і щодо багатьох аспектів міжнародної політики США, просуваючи ідеї пріоритету національних інтересів та скептичного ставлення до багатосторонніх альянсів і зобов'язань. Його позиція залишалася послідовною навіть після обіймання посади президента, що відобразилося як у внутрішній політиці, так і у ставленні до міжнародних відносин.

РОЗДІЛ 4. ВПЛИВ ТЕМИ ВІЙНИ НА ВИБОРИ ТА ПІСЛЯВИБОРЧІ НАСЛІДКИ

4.1. Дебати як частина президентської кампанії кандидатів у президенти США 2024 році.

Президентські дебати залишаються однією з центральних складових виборчої кампанії у США, оскільки слугують платформою для прямого зіткнення програм, позицій і риторичних стратегій кандидатів. У контексті виборів 2024 року дебати відіграли особливу роль у висвітленні ключових питань зовнішньої політики, серед яких важливе місце посідала російсько-українська війна. Аналіз змісту дебатів дозволяє виявити пріоритети кандидатів, особливості політичної комунікації та реакцію на глобальні виклики, що формують електоральні орієнтири американського суспільства.

Хоча останнім часом інтерес публіки до президентських дебатів у США дещо знизився, вони залишаються важливою складовою передвиборчої кампанії. Наприклад, перші дебати між Гіллари Клінтон і Дональдом Трампом у 2016 році зібрали рекордну аудиторію — 84 мільйони глядачів⁷³, що стало найвищим показником в історії президентських дебатів у США. У 2024 році дебати між Дональдом Трампом і Камалою Гарріс привернули увагу приблизно 67,1 мільйона глядачів⁷⁴, що, хоча й менше за рекорд 2016 року, все ж свідчить про значний інтерес громадськості до цього формату політичної комунікації. Враховуючи той факт, що охоплення глядачів других дебатів в 2024 році на 31% більше, ніж червневі дебати між Трампом та президентом Джо Байденом, які зрештою призвели до вибуття другого з перегонів 2024 року.

Варто зауважити, що як показували опитування, питання зовнішньої політики в цьому році загалом не були визначальним для більшості

⁷³ First Presidential Debate of 2016 Draws 84 Million Viewers. *Nielsen*. URL: <https://www.nielsen.com/insights/2016/first-presidential-debate-of-2016-draws-84-million-viewers/> (date of access: 18.04.2025).

⁷⁴ Sullivan H. Harris-Trump debate watched by 67m people, beating pivotal Biden showdown. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/us-news/2024/sep/12/us-presidential-debate-tv-ratings-harris-trump-abc> (date of access: 18.04.2025).

американських виборців, і що тема війни в Україні не була домінантною в жодному з раундів дебатів. Це свідчило про зниження пріоритетності зовнішньої політики у порівнянні з внутрішньоамериканськими проблемами, такими як інфляція, імміграція та злочинність. Проте сама поява цієї теми на дебатах, а також глибока поляризація в підходах до неї, вказувала на її значущість у загальній парадигмі політичного позиціонування кандидатів та розкол у зовнішньополітичному консенсусі США щодо війни в Україні. Однак це також означало політичну значущість теми як індикатора глобального лідерства США. Українське питання було винесене в окремий блок що під час перших дебатів, що відбулися 27 червня між чинним президентом США на той час, кандидатом від Демократичної партії Джо Байденом та колишнім президентом США, представником Республіканської партії Дональдом Трампом, що під час других, що відбулися 10 вересня 2024 року між новою кандидаткою від Демократичної партії, Камалою Гарріс, та Дональдом Трампом, де обидва кандидати в обох випадках представляли відмінні підходи до війни.

На перших дебатах Байден відмітив, що війна не скінчиться, просто віддавши Україну під контроль федерації. Засуджуючи Трампа за його прихильність до Путіна та що він дозволяє Путіну робити, що той хоче, і який в результаті і зробив - напав на Україну. Байден продовжував згадувати початок повномасштабного вторгнення в Україну: “І послушайте, що він сказав, коли увійшов, що він збирається взяти Київ за п'ять днів, пам'ятаєте? Тому що це частина старого Радянського Союзу. Це те, що він хотів відновити, Київ. І він, насправді, не зробив цього взагалі. Він не зміг цього зробити. І вони втратили більше - вони втратили тисячі і тисячі солдатів, 500 000 солдатів.”⁷⁵

Він поставив під питання безпеку та цілісність усього регіону: “Ви думаєте, він зупиниться, якщо він візьме Україну? Що, на вашу думку, станеться з Польщею? Що ви думаєте про Білорусь? Що, на вашу думку, станеться з цими країнами НАТО?”. Чинний на час цих дебатів президент США зробив акцент на

⁷⁵ Biden-Trump debate transcript. CNN. URL: <https://edition.cnn.com/2024/06/27/politics/read-biden-trump-debate-rush-transcript/index.html> (date of access: 20.04.2025).

його здатності згуртувати навколо України півсотні держав, зокрема, Японію та Південну Корею. За словами Байдена, ці азійські країни розуміють, що війна в Україні «є серйозною загрозою для миру в цілому світі, бо ніколи велика війна в Європі не зупинялася в межах Європи».⁷⁶

Виступ президента Джо Байдена на перших дебатах викликав тривогу серед провідних демократів, та призвів до збільшення запитань щодо здоров'я та віку Байдена, а також щодо того, чи варто йому залишатися кандидатом у президенти від Демократичної партії.

Трамп у свою чергу під час перших дебатів заявляв: «Якби у нас був справжній президент, якого Путін поважає, він би ніколи не вторгся в Україну... Байден не зробив нічого, щоб це зупинити». Таким чином він намагався перекласти відповідальність за початок війни на адміністрацію Джо Байдена, підкреслюючи власну «силову дипломатію» часів свого президентства. Водночас, у відповідь на запитання про ставлення до можливих територіальних вимог Росії, Трамп категорично заперечив можливість їх визнання. При цьому він наголосив, що США витрачають надто багато ресурсів на підтримку України, підкресливши, що питання допомоги має стати передусім відповідальністю європейських союзників.⁷⁷

Дебати між Джо Байденем і Дональдом Трампом, що відбулися 27 червня 2024 року, стали подією глобального масштабу, яка привернула увагу не лише американського суспільства, а й іноземних урядів, зокрема в Україні. Згідно з експрес-опитуванням CNN, 67% американських глядачів визнали, що Трамп виступив краще за Байдена — результат, який у Києві було сприйнято з тривогою.⁷⁸

Попри те, що зовнішній політиці було приділено незначну увагу, українська сторона уважно відстежувала риторику обох кандидатів щодо

⁷⁶ Biden-Trump debate transcript. CNN.

⁷⁷ Ibid.

⁷⁸ Denisova K. With aid on the line, Kyiv pays close attention to US presidential debate. *The Kyiv Independent*. URL: https://kyivindependent.com/with-aid-on-the-line-kyiv-pay-attention-to-us-presidential-debate/?utm_source=chatgpt.com (date of access: 21.04.2025).

повномасштабної війни Росії проти України. Як зазначив Олександр Краєв, експерт з північноамериканської політики аналітичного центру «Українська призма», хоча окремі заяви щодо України були «більш-менш адекватними», загальне враження від дебатів залишалось «дуже гнітючим». На його думку, жоден з кандидатів не продемонстрував глибини або послідовності у своїх підходах: Байден — через очевидну втому, а Трамп — через маніпулятивність і дезінформацію.

З боку Трампа прозвучала критика обсягів військової допомоги Україні, а президента Володимира Зеленського він назвав «найкращим продавцем в історії»⁷⁹. Крім того, Трамп повторив тезу, що якби він був президентом у 2022 році, то Росія нібито не розпочала б повномасштабного вторгнення. Ці заяви співзвучні з його попередніми твердженнями про здатність «врегулювати» війну ще до інавгурації в разі перемоги, однак і далі залишаються позбавленими конкретики щодо змісту такого «врегулювання».

Після перших дебатів, які стали критичним моментом для Джо Байдена, Камала Гарріс невдовзі перебрала на себе роль нової кандидатки від Демократичної партії на пост президента країни, швидко адаптувалася до нових завдань, продовживши виборчу боротьбу.

На других передвиборчих дебатах, Гарріс підкреслила про допомогу США Україні, що завдяки протиповітряній обороні, боєприпасам, артилерії, списам, танкам «Абрамс», які вони надали, Україна стоїть як незалежна і вільна країна⁸⁰.

Вона додала, що вони [Адміністрація Байдена] об'єднали 50 країн, щоб підтримати Україну в її праведному захисті. Вона також продовжила риторику Байдена про те, що порядок денний Путіна стосується не лише України, і тому він на цьому не зупиниться. Загроза існує для всієї Європи та світу. Тому дуже необхідно розуміти “важливість НАТО... та те, що ми зробили, щоб зберегти здатність Зеленського і українців боротися за свою незалежність”.

⁷⁹ Biden-Trump debate transcript. CNN.

⁸⁰ Hoffman R. Harris-Trump presidential debate transcript. ABC News. URL: <https://abcnews.go.com/Politics/harris-trump-presidential-debate-transcript/story?id=113560542> (date of access: 21.04.2025).

Насамкінець Гарріс наголосила на тому, що зараз така реальність, що Америка завжди повинна бути такою, якою повинна бути, - лідером, який підтримує міжнародні правила і норми. Засудивши, Трампа за його прихильність до лідерів цього світу, а не піклуванню про демократію. Вона заявила, що план Трампа щодо припинення війни в Україні передбачає «просто капітуляцію».

Трамп, у свою чергу, на других дебатах продовжив відстоювати свою думку, що війна не розпочалася б за його президентства, і вкотре пообіцяв завершити її одразу після перемоги на виборах. Він акцентував увагу на тому, що головним пріоритетом американської політики мають бути вирішення внутрішніх економічних і соціальних проблем, зокрема боротьба з інфляцією, безпекою на кордоні та розвитком інфраструктури. Уникнувши прямої відповіді на питання про те, чи є перемога України в інтересах США, Трамп зазначив: «В найкращих інтересах США – закінчити цю війну, укласти угоду. Тому що ми повинні зупинити знищення всіх цих людських життів».⁸¹

Під час дебатів одним з ключових питань, яке отримало окрему увагу модераторів, було про те, чия перемога — України чи Росії — більше відповідає національним інтересам США. Дональд Трамп уникнув чіткої відповіді на це запитання, що викликало критику з боку опонентів.

Соціологічні опитування, проведені після дебатів, показали, що переважна більшість американців вважають, що США були б у вигазі у разі перемоги України (50%), тоді як лише 2% вважають так про перемогу Росії. Симпатії більшості американських громадян також на боці України — 67% респондентів висловили підтримку саме їй. Трамп акцентував свою риторику на тому, що він здатен завершити війну: «Я покінчу з війною між Україною та Росією. Якщо мене оберуть президентом, я зроблю це ще до того, як стану президентом». Згідно з опитуванням, 41% американців вважають, що у разі перемоги Трампа війна завершиться швидше, тоді як лише 16% вважають так про Камалу Гарріс. У відповідь Гарріс наголосила на небезпеці повернення Трампа до влади,

⁸¹ Hoffman R. Harris-Trump presidential debate transcript. *ABC News*.

стверджуючи, що диктатори «вболівають» за його перемогу, оскільки можуть маніпулювати ним за допомогою лестоців та вигід. Цю тезу частково підтримують і виборці: 46% респондентів вважають, що Трампа легше схилити до поступок завдяки компліментам та особистим вигодам, у той час як лише 29% мають таку саму думку про Гарріс.⁸²

Загалом, дебати 2024 року показали глибоке ідеологічне розходження між основними політичними силами США щодо російсько-української війни. Для демократів тема України стала символом захисту демократії у глобальному масштабі, тоді як для значної частини республіканців — маркером надмірної втрати ресурсів та втручання у «чужу» війну. Така поляризація відображала не лише партійні інтереси, але й ширші трансформації у зовнішньополітичному мисленні американського суспільства, що, безумовно, впливало на формування майбутньої стратегії США у світі.

4.2. Вплив результатів виборів на політику США щодо російсько-української війни.

Президентські перегони 2024 року між Дональдом Трампом і Камалою Гарріс виявилися надзвичайно напруженими та конкурентними. Згідно зі звітом дослідницького центру Pew Research⁸³ від 10 жовтня 2024 року, президентська кампанія характеризувалася надзвичайно напруженим суперництвом між віцепрезиденткою Камалою Гарріс та колишнім президентом Дональдом Трампом. Дані, зібрані серед усіх зареєстрованих виборців, засвідчили мінімальний розрив у підтримці кандидатів: 48% респондентів заявили про готовність голосувати за Гарріс, тоді як 47% — за Трампа. Ще 5% надали перевагу кандидатам від третіх партій. Водночас дослідження показало, що не

⁸² Orth T., Bialik C. How views of Kamala Harris and Donald Trump changed after their debate. *YouGov. Research Reality*. URL: <https://today.yougov.com/politics/articles/50548-how-views-of-kamala-harris-and-donald-trump-changed-after-their-debate> (22.04.2025).

⁸³ Most Voters Say Harris Will Concede – and Trump Won’t – If Defeated in the Election. Pew Research Center. URL: <https://www.pewresearch.org/politics/2024/10/10/the-harris-trump-matchup/> (date of access: 27.04.2025).

всі зареєстровані виборці мають намір взяти участь у виборах, а ті, хто не визначився або не впевнений у своєму виборі, виявляють значно нижчу мотивацію голосувати. Така динаміка не лише ускладнювала прогнозування підсумків голосування, але й підживлювала загальнонаціональну політичну напругу, оскільки до самого дня виборів зберігалася інтрига щодо переможця. У результаті кампанія 2024 року стала однією з найбільш непередбачуваних у новітній історії США.

Навіть у день голосування напруга перегонів залишалася надзвичайно високою, що підкреслював, зокрема, головний політичний аналітик *The New York Times* Нейт Кон. У своїх коментарях він зазначив, що дані фінальних опитувань свідчили про одну з найнапруженіших президентських кампаній в історії американської політики. Як на національному рівні, так і в ключових «полях битви», жоден із кандидатів — ані Камала Гарріс, ані Дональд Трамп — не мав переваги більш ніж в один відсотковий пункт. Що більше, жоден з кандидатів не демонстрував стійкого лідерства у достатній кількості штатів, необхідній для впевненої перемоги та здобуття 270 голосів виборників. В історії сучасних опитувань ще не було жодної кампанії, де фінальні опитування показали б таку напружену боротьбу.⁸⁴

У підсумку президентських виборів 2024 року колишній президент Дональд Трамп подолав необхідний поріг у 270 голосів у Колегії виборщиків, здобувши перемогу над Камалою Гарріс, та ставши 47 президентом Сполучених Штатів Америки.⁸⁵

Перемога Дональда Трампа була зумовлена не лише успіхом у хитких штатах, але й тим, що йому вдалося схилити на свій бік низку регіонів, які зазвичай віддають перевагу Демократичній партії. Такий результат засвідчив

⁸⁴ Cohn N. Election 2024 Polls: Harris vs. Trump. *The New York Times*. URL: <https://www.nytimes.com/interactive/2024/us/elections/polls-president.html> (date of access: 06.05.2025).

⁸⁵ Election results recap: Trump clinches White House victory / D. Mangan et al. *CNBC*. URL: <https://www.cnbc.com/2024/11/05/presidential-election-2024-results-live-updates.html> (date of access: 28.04.2025).

широку підтримку республіканського кандидата за межами його базового електорату. У медіа-політичному дискурсі ця перемога вже отримала оцінку як «тріумфальне повернення» та «значне політичне досягнення», що закріпило за Трампом статус одного з найвпливовіших і найбільш суперечливих політиків сучасної Америки.⁸⁶

Варто зазначити, що республіканська партія не лише здобула контроль над Білим домом, але й отримала більшість у Сенаті, збільшивши свою присутність на три місця, а також зберегла контроль над Палатою представників. Таким чином, республіканці досягли політичної «тріфекти» — одночасного контролю над виконавчою та обома законодавчими гілками влади, що востаннє спостерігалось на початку першого президентського терміну Дональда Трампа у 2017 році.⁸⁷ Окрім законодавчої підтримки, Дональд Трамп також отримав контроль над судовою гілкою, що відрізняє його від більшості попередників: шість із дев'яти суддів Верховного суду США є призначеннями президентів-республіканців, що фактично забезпечує консервативну орієнтацію найвищої судової інстанції країни.⁸⁸

Експерти прогнозували, що разі перемоги Дональда Трампа, та особливо за умов отримання Республіканською партією контролю над обома палатами Конгресу, ймовірність кардинального перегляду зовнішньополітичного курсу значно зростала. Завдяки широким повноваженням президента у сфері міжнародних відносин та особистій популярності Трампа в республіканському електораті, спектр можливих дій потенційної адміністрації виглядав надзвичайно широким і непередбачуваним. Другий термін Трампа міг би характеризуватися посиленням економічного націоналізму, зменшенням

⁸⁶ Вибори президента США: Дональд Трамп переміг. *BBC News Україна*. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c93794k3r09o> (дата звернення: 30.04.2025).

⁸⁷ Cabral S., Yousif N. Republicans win House in major boost for Trump's agenda. *BBC*. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cx2n9g21xqyo> (date of access: 30.04.2025).

⁸⁸ Gargan E. Does Trump have more power than past presidents? A visual timeline. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/us-news/ng-interactive/2025/jan/13/both-houses-and-a-supreme-court-supermajority-how-trumps-power-compares-historically> (date of access: 30.04.2025).

міжнародних зобов'язань США, скептицизмом щодо багатосторонніх форматів співпраці, зокрема в питаннях охорони здоров'я та зміни клімату. Очікувалось прагнення адміністрації до ревізії зовнішньополітичного спадку попередників, зокрема шляхом обмеження участі США в діяльності міжнародних організацій та союзів.⁸⁹

З точки зору національних інтересів України, експерти неодноразово наголошували, що найменш сприятливим сценарієм виборів 2024 року є одночасна перемога Республіканської партії в президентських перегонах та в обох палатах Конгресу. За такого розвитку подій у системі стримувань і противаг Сполучених Штатів істотно знижується кількість інституційних запобіжників, здатних обмежувати дії адміністрації у сфері зовнішньої політики. У разі реалізації найрадикальніших намірів Дональда Трампа щодо скорочення підтримки України або перегляду глобальної ролі США, така концентрація влади може створити передумови для дестабілізації елементів чинного світового порядку. Водночас, навіть попри формальну тріфекту республіканців, залишається низка внутрішньополітичних і міжнародних чинників, які стримують реалізацію найгостріших ініціатив нової адміністрації.

Експерти прогнозували, що очікувана перемога Дональда Трампа на президентських виборах у США 2024 року могла б суттєво змінити зовнішньополітичний курс Сполучених Штатів щодо війни в Україні. Його підхід до конфлікту, як свідчила риторика виборчої кампанії, полягала в прагненні досягти швидкого завершення війни через перемовини, навіть якщо це означатиме поступки Росії. Його заяви супроводжувалися вираженням скепсисом щодо довгострокової підтримки України, що створювало передумови для скорочення військової допомоги та ослаблення трансатлантичної солідарності. Такі наміри, своєю чергою, могли бути вигідними для Росії, оскільки створювали шанс для Москви зберегти окуповані території та змінити хід війни на свою користь. У таборі Трампа переважало уявлення про необхідність припинення

⁸⁹ Rose G. American Foreign Policy After the Election. *IRIS*. 2024. URL: www.iris-france.org/187061-american-foreign-policy-after-the-election/ (date of access: 30.04.2025).

підтримки України задля «американських інтересів», що корелювало з його попередніми висловлюваннями на користь Володимира Путіна. Водночас серед його союзників спостерігалася неоднорідність у підходах: зокрема, колишній держсекретар і радник Трампа Майк Помпео запропонував альтернативний план, який передбачає створення програми ленд-лізу на суму до 500 мільярдів доларів для озброєння України. Така суперечливість у середовищі республіканців лише підсилювала невизначеність щодо реального курсу зовнішньої політики Трампа.⁹⁰

Кандидат Дональда Трампа у віцепрезиденти, Джей Ді Венс заявив, що така угода могла включати створення демілітаризованої зони по лінії нинішнього фронту, фактично закріплюючи за Росією контроль над Луганськом, Донецьком, Херсоном, Запоріжжям і Кримом. Окрім того, розглядалася ймовірність надання Росії гарантій про невступ України до НАТО, що суперечило ключовим безпековим прагненням Києва. Існувало також припущення, що адміністрація Трампа могла скасувати чинні санкції проти Росії для досягнення компромісу. Подібний сценарій, за оцінками експертів, загрожував би не лише Україні, а й ширшій європейській безпеці. Попри це, Трамп і частина республіканських законодавців виступали проти подальшого фінансування української оборони, критикуючи адміністрацію Байдена за підтримку війни, яка, на їхню думку, не відповідає інтересам США. Втрата американської підтримки могла мати критичні наслідки для Києва, оскільки США залишаються головним донором військової допомоги. Деякі спостерігачі вважали, що навіть небажана мирна угода за посередництва Трампа може принаймні формально завершити конфлікт, уникнувши образу України як сторони, що програла війну. Однак більшість

⁹⁰ Dragonfly Intelligence. Ukraine/Russia. Impact of US election on the war. *Dragonfly Intelligence*. URL: <https://dragonflyintelligence.com/news/ukraine-russia-impact-of-us-election-on-the-war/> (date of access: 02.05.2025).

оцінок вказували на ризик «замороженого конфлікту» та геополітичні вигоди для Росії у разі реалізації трампівського сценарію.⁹¹

Як зауважував американський історик Тімоті Снайдер, основна стратегія Трампа полягала не в реальному розв'язанні проблеми, а у прийнятті будь-якої угоди, запропонованої Путіним, щоб оголосити її перемогою та змінити фокус уваги. За словами Снайдера, Трамп був схильний зображати українців як проблему, покладаючи на них провину за самозахист, що також узгоджувалось з загальною логікою його політичного дискурсу.⁹²

Станом на момент, коли результати виборів стали відомі, не існувало чітких офіційних рішень адміністрації Трампа щодо України, однак низка заяв самого обраного президента, його радників та союзників у Республіканській партії дозволяла сформулювати низку прогнозованих наслідків для Києва.

Насамперед увага зосереджувалася на можливому скороченні військової та фінансової допомоги, рідше (або малоімовірним) - її розгортання. Під час виборчої кампанії Трамп неодноразово висловлював сумнів у доцільності масштабної підтримки України з боку США, апелюючи до внутрішньої втоми американського суспільства від війни за кордоном і закликаючи до пріоритету «America First». Крім того, його обіцянка «завершити війну за 24 години» викликала побоювання, що йдеться не про перемогу України, а про можливе схиляння до переговорів з Росією, навіть якщо це передбачатиме компроміси на шкоду українським інтересам.

Однак експерти вважали малоімовірним, що Трамп повністю припинить допомогу Україні. Такий крок мав би не лише катастрофічні наслідки для обороноздатності України, але й міг підірвати підтримку самого Трампа навіть серед його лояльної електоральної бази. За умови повного згортання допомоги

⁹¹ Lawal S. US election: How will results affect wars in Gaza, Ukraine and Sudan? *Al Jazeera*. URL: <https://www.aljazeera.com/news/2024/11/2/us-election-how-will-results-affect-wars-in-gaza-ukraine-and-sudan> (date of access: 02.05.2025).

⁹² Racer O. Trump wins US 2024 presidential election – what this means for Ukraine. *The Kyiv Independent*. URL: <https://kyivindependent.com/trump-wins-us-2024-presidential-election-what-now-for-ukraine/> (date of access: 02.05.2025).

Київ ризикував зіткнутися з гострою кризою, яка могла б змусити українське керівництво погодитися на умови миру, продиктовані Москвою. Це, своєю чергою, могло б спричинити нову хвилю масової міграції українських біженців до Європи, а також викликати серйозну дестабілізацію безпекової ситуації у східному фланзі ЄС.

Також у прогнозах експертного середовища окреслювались кілька ключових напрямів потенційної трансформації зовнішньої політики США щодо України.

По-перше, очікувалося зростання внутрішньополітичного тиску на Конгрес і Сенат з боку трампістського крила Республіканської партії з метою скорочення або блокування нових пакетів допомоги Києву. Це вже почало проявлятися в останні місяці перед виборами, коли низка республіканців у Палаті представників виступали проти ухвалення додаткових бюджетних асигнувань для підтримки України.

По-друге, існувала ймовірність перегляду загальної стратегічної позиції США у євроатлантичному просторі, зокрема щодо гарантування безпеки союзників по НАТО, що могло послабити стримувальний ефект проти Росії. В цьому контексті особливу стурбованість викликала можливість того, що за президентства Трампа Україна втратить шанс на поступове наближення до членства в НАТО. Дональд Трамп ще під час своєї попередньої каденції скептично оцінював ефективність Альянсу та вимагав від союзників збільшення оборонних витрат, а в період нової виборчої кампанії неодноразово натякав на готовність відмовитися від гарантій безпеки для країн-членів, які не виконують фінансових зобов'язань⁹³. Відтак, за умов його повернення до Білого дому ризику того, що США блокуватимуть чи гальмуватимуть процес євроатлантичної інтеграції України, суттєво зросли.

⁹³ FitzGerald J. Trump says he would 'encourage' Russia to attack Nato allies who do not pay their bills. *BBC*. URL: https://www.bbc.com/news/world-us-canada-68266447?utm_source=chatgpt.com (date of access: 06.05.2025).

Водночас варто зазначити, що обраний президент не мав повноважень впроваджувати негайні зміни без погодження з Конгресом, і тому в українському політичному дискурсі на той момент переважала позиція стриманого оптимізму з елементами настороженості. Офіційний Київ заявляв про готовність до співпраці з новою адміністрацією і наголошував на важливості стратегічного партнерства зі США незалежно від зміни політичного керівництва.

Таким чином, станом на листопад 2024 року говорити про безпосередні наслідки було ще зарано, однак на основі передвиборчої риторики Трампа, його політичного оточення та попереднього президентського досвіду, експертні кола й українська влада розглядали можливість зміни формату підтримки, активізації переговорного тиску й потенційної переорієнтації зовнішньополітичних акцентів США, що в цілому створювало атмосферу стратегічної невизначеності для України.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дає підстави зробити наступні висновки:

1. Наявна література у сферах міжнародних відносин, зовнішньої політики США, поведінки в межах передвиборчих кампаній та політичної комунікації дозволяє розглядати «українське питання» як вагомий чинник зовнішньополітичного порядку денного, що впливає на позиціонування кандидатів і політичних партій. Комплексне застосування загальнонаукових, міждисциплінарних і спеціальних методів, зокрема діалектичного, порівняльно-політологічного, контент-аналізу, інституційного та інтерпретативного підходів, дозволило виявити взаємозв'язки між зовнішньополітичною риторикою кандидатів і стратегічними змінами в хронології виборчої кампанії.

2. Виборчі кампанії у США поєднують глибокі історичні традиції з адаптивними механізмами сучасної політичної комунікації. Це проявляється у складній структурі виборчого процесу, системі виборників, праймеріз і широкому використанні медіа, що разом формують унікальний політичний простір змагання за голоси виборців. Серед найбільш впливових інструментів президентської кампанії традиційно вважаються телевізійні ролики та передвиборчі дебати — саме вони забезпечують кандидатам доступ до найширшого загалу виборців. Президентські дебати в США трансформувалися з вільних публічних обговорень у чітко структуровані телевізійні формати, що формують публічне сприйняття кандидатів, і сьогодні залишаються ключовим інструментом політичної комунікації, де візуальна подача, емоційна виразність та особистісні якості іноді переважають змістовне наповнення їхніх промов. Дебати, започатковані ще в XIX столітті як інтелектуальне змагання між кандидатами, з часом перетворилися на видовищну складову виборчої кампанії. Якщо раніше на перший план виходив зміст виступів, то сьогодні вирішальну роль часто відіграють харизма, невербальна поведінка, влучні фрази й візуальний образ. Таким чином, президентські кампанії в США є прикладом того, як глибокі історичні традиції співіснують із сучасними тенденціями медіатизації політики. У центрі кампанії — особистість кандидата, його

здатність комунікувати та справляти враження. Вибори дедалі більше нагадують медіаподію, в якій «виграти» можна не тільки аргументами, а й ефектною подачею.

3. Хоча зовнішньополітичне позиціонування кандидата формально присутнє у виборчих кампаніях і є важливою складовою політичного іміджу, воно рідко стає визначальним фактором рішення американських виборців. Історично склалося так, що більшість громадян США надають перевагу питанням внутрішньої політики, тоді як міжнародна тематика часто залишається на периферії суспільної уваги. Навіть коли виборці були обізнані щодо міжнародних подій, вони рідко вважали їх визначальними при ухваленні рішення. Водночас у періоди зовнішньополітичних криз або загроз — таких, як війна в Україні — інтерес до цієї сфери зростає, а позиція кандидата може відіграти більшу роль у формуванні громадської думки.

Апелюючи до тем міжнародної безпеки, війни та миру, політики прагнуть демонструвати рішучість, лідерські якості або виваженість. Відповідно, зовнішньополітичне позиціонування може не лише впливати на електоральне сприйняття, а й ставати інструментом побудови власного політичного іміджу. У кампанії 2024 року спостерігалось, як кандидати, зокрема Дональд Трамп і Джо Байден, активно використовували зовнішньополітичну риторику для мобілізації власного електорату. Водночас опитування громадської думки засвідчували: лише обмежена частина виборців визначала своє рішення, спираючись на зовнішню політику. Згідно з опитуванням YouGov, зареєстровані виборці відносили питання зовнішньої політики на сьоме місце з восьми, однак серед прихильників Трампа — на четверте. Попри це, серед певної кількості зовнішньополітичних тем, з якими стикається США, війна в Україні посіла 4 місце. Як свідчать результати різних опитувань, війна в Україні поступається за рівнем занепокоєння серед американських виборців таким темам, як Ізраїльсько-палестинський конфлікт та загроза тероризму. Проте загроза міжнародної дестабілізації все частіше змушує виборців зважати на глобальні питання, а отже, вплив зовнішньополітичного позиціонування має потенціал до зростання.

4. Російсько-українська війна стала важливим зовнішньополітичним викликом, із яким зіткнулася адміністрація Джо Байдена, і залишалася однією з центральних тем упродовж 2022–2024 років. Вона не лише визначила напрямки зовнішньої політики, а й стала маркером політичних і моральних пріоритетів США як глобального лідера. У рамках передвиборчої кампанії тема України слугувала для окреслення глобальної ролі Америки, зокрема її відданості демократичним цінностям, союзницьким зобов'язанням і боротьбі з авторитаризмом. Однак підтримка України викликала суттєві розходження позицій серед кандидатів, зокрема серед республіканців, що ставили під сумнів доцільність подальшої допомоги. Війна також підкреслила зміну глобальних геополітичних реалій, зокрема роль НАТО та відносини США з Росією і Китаєм. Загалом, зовнішньополітичний порядок денний США у 2024 році мав багатокomпонентну структуру: він охоплював не лише реакцію на актуальні загрози (Україна, Китай, Близький Схід), але й ширші питання переосмислення американської ролі у світі. Зміна балансу сил, нові формати партнерств, зростання нестабільності в глобальному півдні — все це стало фоном, на якому формувалася передвиборча політика США. Зовнішня політика вже не була лише інструментом реалізації стратегічних інтересів — вона дедалі більше ставала частиною внутрішньополітичної боротьби, інструментом формування ідентичності, символом глобального вибору Америки в умовах невизначеності.

5. Позиція адміністрації Байдена щодо підтримки України була однією з ключових складових зовнішньополітичної стратегії США у 2024 році. Уряд США підкреслював захист демократичних цінностей, зміцнення трансатлантичних союзів і глобальної безпеки. Надання допомоги Києву розглядалося як довгострокове стратегічне зобов'язання, важливе не лише для України, а й для стабільності Європи та міжнародного порядку загалом. Адміністрація Байдена підкреслювала готовність підтримувати Україну стільки, скільки буде потрібно, а також консолідувала зусилля понад 50 країн для протидії російській агресії. Камала Гарріс, наступниця на пост президента від Демократичної партії після Джо Байдена, як і було очікувано, наслідувала

послідовну зовнішню політику, підтримуючи ті ж цінності що й Байден. Вона наголошувала на «міжнародній відповідальності США».

Республіканська партія в свою чергу під час виборчої кампанії 2024 року демонструвала суперечливу позицію щодо війни в Україні. Частина традиційних республіканців підтримувала допомогу Києву, розглядаючи в цьому частину стратегічної боротьби за захист демократичних цінностей, але дедалі більший вплив мали прихильники ізоляціоністських підходів (руху MAGA). Це призвело до трансформації партійного порядку денного, де допомога Україні розглядалася переважно крізь призму внутрішньоамериканських витрат і політичної доцільності, а не стратегічної безпеки Європи. Дональд Трамп, позиціонуючи себе як лідера, здатного покласти край війнам, зосереджував риторику на критиці опонентів і обіцянках «негайного миру».

6. Теледебати 2024 року продемонстрували зростання важливості міжнародної тематики в публічному дискурсі. Тема війни в Україні була однією з центральних, і на її прикладі чітко проявилися протилежні стратегії основних кандидатів. Для Джо Байдена та Камали Гарріс підтримка України залишалася частиною послідовної політики стримування агресії та захисту демократичних принципів. Байден та Харіс неодноразово наголошували, що за президентства Трампа Україна навряд чи змогла б втриматися під тиском Росії, тоді як чинна адміністрація змогла об'єднати міжнародну коаліцію та забезпечити масштабну підтримку Києва.

Дональд Трамп натомість зосереджувався на критиці витрат на допомогу, зберігаючи жорстку позицію щодо європейських союзників і ставлячи під сумнів доцільність фінансової допомоги, демонстрував прагнення до деескалації через потенційні переговори з Росією. Найчастішим наративом, який він використовував – це «закінчити війну за 24 години після його перемоги на виборах», однак більш детальних пояснень щодо цього плану він не надавав. Водночас жоден з кандидатів не надавав чітких пропозицій щодо врегулювання конфлікту між Україною та Росією. Що, власне, відображало сильну поляризацію зовнішньополітичних стратегій основних кандидатів.

Формат теледебатів сприяв емоційному загостренню дискусії. Прості меседжі, гасла, обвинувачення — усе це сприяло створенню дуже різних підходів до зовнішньої політики. У такому середовищі питання України стало не лише геополітичним, а й символічним — маркером належності до певної політичної ідентичності (глобалізм проти ізоляціонізму). Це підкреслює, що дебати не просто відображають позиції, а й формують нові акценти у сприйнятті міжнародних подій виборцями.

7. Перемога Дональда Трампа, за умови одночасного контролю Республіканської партії над обома палатами Конгресу, створила умови для реалізації альтернативного підходу до політики щодо України. Така концентрація влади відкрила «вікно можливостей» для скорочення обсягів допомоги чи запровадження нових умов її надання. Риторика Трампа та його союзників демонструвала готовність до компромісів із Росією, навіть ціною інтересів Києва або європейської безпеки. Водночас неоднорідність позицій у самій Республіканській партії, а також наявність внутрішніх і міжнародних стримувальних чинників, вказують на те, що реалізація найбільш радикальних сценаріїв залишається ймовірною, але не гарантованою. Результати виборів 2024 року суттєво вплинули на баланс зовнішньополітичних сил у США, посиливши невизначеність у питанні подальшої підтримки України та сформувавши нові виклики для безпекового середовища Європи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Вибори президента США: Дональд Трамп переміг. *BBC News Україна*. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c93794k3r09o> (дата звернення: 30.04.2025).
2. Візит Президента до США був непростим, але дуже важливим та успішним – Андрій Єрмак. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/vizit-prezidenta-do-ssha-buv-neprostim-ale-duzhe-vazhlyvim-t-93581> (дата звернення: 15.03.2025).
3. Володимир Зеленський представив План перемоги Дональду Трампу. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-predstaviv-plan-peremogi-donald-trampa-93565> (дата звернення: 15.03.2025).
4. Володимир Зеленський представив План перемоги Камалі Гарріс. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-predstaviv-plan-peremogi-kamali-garris-93561> (дата звернення: 15.03.2025).
5. Глушук Є. Президентські вибори в США 2024 року: виклики для України. *Діяльність Президента України в умовах російськоукраїнської війни*. 2024. Вип. 2 (98). С. 36–40. URL: <https://nbuviap.gov.ua/e-biblioteka/informatsiini-resursy/institut-prezydentstva-informatsiini-resursy/hlushchuk-ye-prezydentski-vybory-v-ssha-2024-roku-vyklyky-dlia-ukrainy-diialnist-prezydenta-ukrainy-v-umovakh-rosiisko-ukrainskoi-viiny-2024-vypusk-2-98-s-36-40> (дата звернення: 07.01.2025).
6. Голівець Є. Обрання Дональда Трампа 47-м президентом США: виклики та перспективи для світу та України. *Діяльність Президента України в умовах російсько–української війни*. 2024. Вип. 46 (142). С. 25–28. URL: <https://nbuviap.gov.ua/e-biblioteka/informatsiini-resursy/institut-prezydentstva-informatsiini-resursy/holivets-ye-obrannia-donalda-trampa-47-m-prezydentom-ssha-vyklyky-ta-perspektyvy-dlia-svitu-ta-ukrainy-diialnist-prezydenta-ukrainy->

v-umovakh-rosiisko-ukrainskoi-viiny-2024-vypusk-46-142-s-25-28 (дата звернення: 01.05.2025).

7. Голівець Є. Візит Володимира Зеленського до Сполучених Штатів Америки: ключові результати та перспективи співпраці на тлі повномасштабної війни. *Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни*. 2024. Вип. 40 (136). С. 31–36. URL: <https://nbuviap.gov.ua/e-biblioteka/informatsiini-resursy/instytut-prezydentstva-informatsiini-resursy/holivets-ye-vizyt-volodymyra-zelenskoho-do-spoluchenykh-shtativ-ameryky-kliuchovi-rezultaty-ta-perspektyvy-spivpratsi-na-tli-povnomasshtabnoi-viiny-diialnist-prezydenta-ukrainy-v-umovakh-rosiisko-ukrainskoi-viiny-2024-vypusk-40-136-s-31-36> (дата звернення: 07.04.2025).
8. Дубовик В. Історія нелюбові: як сформувалось і як змінювалось ставлення Дональда Трампа до України. *Європейська правда*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2024/10/21/7196526/> (дата звернення: 28.03.2025).
9. Дудко І. Д. Зовнішньополітичний курс Д. Трампа в умовах формування нового світопорядку. *Політичне життя*. 2023. № 1. С. 62–68. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.1.8> (дата звернення: 12.04.2025).
10. Ердлі Н. Скільки допомоги США насправді надали Україні. BBC перевірила заяви Трампа. *BBC News Україна*. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cy833rkjnvno> (дата звернення: 20.02.2025).
11. Краєв О., Павлюк О. Антиукраїнський поворот: чому республіканці у США все більше підігрують Росії. *Європейська правда*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2023/09/21/7169908/> (дата звернення: 25.03.2025).
12. Крет О. В., Крет Р. М., Вівчар І. В. Вплив російсько-української війни на глобальну систему міжнародної безпеки: виклики та перспективи.

- Актуальні проблеми політики. 2024. Вип. 74. С. 158–168. URL: <https://doi.org/10.32782/app.v74.2024.20> (дата звернення: 10.02.2025).
13. Кушнарєва М. Б. Президентські дебати в США: особливості сприйняття та значення. *Конференції* *НБУВ*. URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/2008> (дата звернення: 16.01.2025).
14. Моренчук А. А. Особливості президентських виборів у США. *Актуальні проблеми країнознавчої науки*: матеріали IV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Луцьк, 15–16 листопада 2016 р.). Луцьк, 2016. С. 84–88. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/11303/1/%d0%9c%d0%be%d1> (дата звернення: 20.12.2024).
15. Посол у США вважає другом України губернатора Волза, якого Гарріс просуває у віцепрезиденти. *Європейська правда*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/08/6/7191637/> (дата звернення: 04.03.2025).
16. Прус М. 10 фактів про президентські дебати у США. *Голос Америки Українською*. URL: <https://www.holosameryky.com/a/fakty-pro-prezidentski-debaty-u-ssha/4862284.html> (дата звернення: 17.01.2025).
17. Саміти НАТО. *NATO*. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_50115.htm (дата звернення: 29.02.2025).
18. Солдатенко М.Д. Стогова О. В. Особливості виборів президента у США. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції: у 2-х ч. (м. Суми, 21–22 травня 2020 р.), СумДУ, 2020. – Ч.1. – С. 106-110. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/78924> (дата звернення: 20.12.2024).
19. Тихоненко І. В. Україна у зовнішньополітичній стратегії США за адміністрації Дж. Байдена: концептуальний вимір. *Політичне життя*. 2023.

- № 1. С. 74–81. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.1.10> (дата звернення: 04.03.2025).
- 20.Цветков О. Г. Геополітичний фон виборчих процесів у США. *Наука та освіта під впливом глобальних викликів*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., (Чернігів, 30 січня 2024р). С.192–197. URL: https://www.researchgate.net/publication/380026096_Geopolitichnij_fon_viborci_h_procesiv_u_SSA (дата звернення: 09.01.2025).
- 21.Шергін С. О. Політичний феномен російсько-української війни. *Problems of World History*. 2023. № 23. С. 7–17. URL: <https://doi.org/10.46869/2707-6776-2023-23-1> (дата звернення: 19.02.2025).
- 22.Amarjeet V. The Global Spectacle: US Presidential Debates and Their Importance. *Chintan*. URL: <https://chintan.indiafoundation.in/articles/the-global-spectacle-us-presidential-debates-and-their-importance/> (date of access: 16.01.2025).
- 23.America's foreign policy future: public opinion and the 2024 election. *The Chicago Council on Global Affairs*. URL: <https://globalaffairs.org/research/public-opinion-survey/americas-foreign-policy-future-public-opinion-and-2024-election> (date of access: 18.01.2025).
- 24.Benoit W. L. American political campaigns. Scientific journal of the polish communication association. 2009. Vol. 2. No. 2 (3). P. 225–231. URL: https://www.cejc.ptks.pl/attachments/American-political-campaigns_2018-06-04_11-38-51.pdf (date of access: 05.01.2025).
- 25.Biden-Trump debate transcript. *CNN*. URL: <https://edition.cnn.com/2024/06/27/politics/read-biden-trump-debate-rush-transcript/index.html> (date of access: 20.04.2025).
- 26.Bomboy S. A brief history of presidential candidate debates. National Constitution Center. URL: <https://constitutioncenter.org/blog/a-brief-history-of-presidential-candidate-debates> (date of access: 14.01.2025).

27. Cabral S., Yousif N. Republicans win House in major boost for Trump's agenda. *BBC*. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cx2n9g21xqyo> (date of access: 30.04.2025).
28. Carmody P., Ciccantell P. The 2024 Presidential Election in the US: Potential Impacts on Global Politics and Economics. *Policy debate of the hour*. 2024. Vol. 25. P. 41-46. URL: https://www.researchgate.net/publication/384339659_POLICY_DEBATE_OF_THE_HOUR_The_2024_Presidential_Election_in_the_US_Potential_Impacts_on_Global_Politics_and_Economics (date of access: 19.01.2025).
29. CBC News: The National. Kamala Harris's full speech to the Democratic National Convention, 2024. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=61HY9atD2H4> (date of access: 05.03.2025).
30. Cohn N. Election 2024 Polls: Harris vs. Trump. *The New York Times*. URL: <https://www.nytimes.com/interactive/2024/us/elections/polls-president.html> (date of access: 06.05.2025).
31. Denisova K. With aid on the line, Kyiv pays close attention to US presidential debate. *The Kyiv Independent*. URL: https://kyivindependent.com/with-aid-on-the-line-kyiv-pay-attention-to-us-presidential-debate/?utm_source=chatgpt.com (date of access: 21.04.2025).
32. Deyermund R. The Trump presidency, Russia and Ukraine: explaining incoherence. *International Affairs*. 2023. Vol. 99, no. 4. P. 1595–1614. URL: <https://doi.org/10.1093/ia/iiaad120> (date of access: 10.04.2025).
33. Dragonfly Intelligence. Ukraine/Russia. Impact of US election on the war. *Dragonfly Intelligence*. URL: <https://dragonflyintelligence.com/news/ukraine-russia-impact-of-us-election-on-the-war/> (date of access: 02.05.2025).
34. Dudko I., Faraponov V. President Biden's foreign policy doctrine and advancing US assistance to Ukraine. *American History & Politics: Scientific edition*. 2023. No. 15. P. 9–23. URL: <https://doi.org/10.17721/2521-1706.2023.15.1> (date of access: 25.02.2025).

35. Duignan B. Dobbs V. Jackson women's health organization. *Encyclopedia Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/topic/Dobbs-v-Jackson-Womens-Health-Organization> (date of access: 08.02.2025).
36. Ekins E. New Poll: WI, PA, & MI Voters Believe US Is Too Involved in Foreign Wars and World Affairs, Most Worry WWII Approaching. *CATO Institute*. URL: <https://www.cato.org/blog/new-poll-wi-pa-mi-voters-believe-us-too-involved-foreign-wars-world-affairs-most-worry-were> (date of access: 08.03.2025).
37. Election results recap: Trump clinches White House victory / D. Mangan et al. *CNBC*. URL: <https://www.cnn.com/2024/11/05/presidential-election-2024-results-live-updates.html> (date of access: 28.04.2025).
38. Elections and COVID-19: how election campaigns took place in 2020. *International IDEA*. URL: <https://www.idea.int/news/elections-and-covid-19-how-election-campaigns-took-place-2020> (date of access: 29.12.2024).
39. Elving R. Before Bright Lights And Rapid Fire, There Was 1948 And One Question. *NPR*. URL: <https://www.npr.org/2015/11/10/455399441/before-bright-lights-and-rapid-fire-there-was-1948-and-one-question> (date of access: 14.01.2025).
40. First Presidential Debate of 2016 Draws 84 Million Viewers. *Nielsen*. URL: <https://www.nielsen.com/insights/2016/first-presidential-debate-of-2016-draws-84-million-viewers/> (date of access: 18.04.2025).
41. FitzGerald J. Trump says he would 'encourage' Russia to attack Nato allies who do not pay their bills. *BBC*. URL: https://www.bbc.com/news/world-us-canada-68266447?utm_source=chatgpt.com (date of access: 06.05.2025).
42. Foreign Affairs: Зовнішня політика має більший вплив на президентські вибори США, ніж вважалося раніше. *Hvylya*. URL: <https://hvylya.net/uk/news/300707-foreign-affairs-vneshnyaya-politika-imeet-bolshee-vliyanie-na-prezidentskie-vybory-ssha-chem-schitalos-ranee> (date of access: 18.01.2025).

43. Friedman, Jeffrey A. The Commander-in-Chief Test: Public Opinion and the Politics of Image-Making in US Foreign Policy. *Cornell University Press*, 2023. URL: <https://dx.doi.org/10.1353/book.110071> (date of access: 17.01.2025).
44. Gargan E. Does Trump have more power than past presidents? A visual timeline. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/us-news/ng-interactive/2025/jan/13/both-houses-and-a-supreme-court-supermajority-how-trumps-power-compares-historically> (date of access: 30.04.2025).
45. Gedeon J. Trump calls Putin 'genius' and 'savvy' for Ukraine invasion. *Politico*. URL: <https://www.politico.com/news/2022/02/23/trump-putin-ukraine-invasion-00010923> (date of access: 30.03.2025).
46. Gendebien M. An Analysis of the Evolution of Rhetoric in American Political Debate. *The Onero Institute*. URL: <https://www.oneroinstitute.org/content/evolution-of-rhetoric-in-american-political-debate> (date of access: 14.01.2025).
47. Gonzales N. Are we about to have a foreign policy election? *Public Affairs Council*. URL: <https://pac.org/impact/are-we-about-to-have-a-foreign-policy-election> (date of access: 17.01.2025).
48. Gramer R., Bazail-Eimil E. Why harris allies are running ukraine ads in pennsylvania. *Politico*. URL: <https://www.politico.com/newsletters/national-security-daily/2024/09/12/why-harris-allies-are-running-ukraine-ads-in-pennsylvania-00178938> (date of access: 08.03.2025).
49. Hoffman R. Harris-Trump presidential debate transcript. *ABC News*. URL: <https://abcnews.go.com/Politics/harris-trump-presidential-debate-transcript/story?id=113560542> (date of access: 21.04.2025).
50. Joe Biden. Cause/Biden-Harris 2024, 2024. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=opICiMkVhc4> (date of access: 06.03.2025).
51. Joe Biden. The Idea of America/Biden-Harris 2024, 2023. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Rp9h4YEV6Rk> (date of access: 06.03.2025).

52. Joe Biden. War Zone/Biden-Harris 2024, 2023. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Y74y0MZrL4w> (date of access: 06.03.2025).
53. July 11, 2024, Biden press conference at NATO Summit, presidential debate and election news. *CNN Politics*. S. Shelton et al. *CNN*. URL: <https://edition.cnn.com/politics/live-news/election-2024-campaign-news-07-11-24/index.html> (date of access: 29.02.2025).
54. Kessler G. Trump made 30,573 false or misleading claims as president. Nearly half came in his final year. *The Washington Post*. URL: https://www.washingtonpost.com/politics/how-fact-checker-tracked-trump-claims/2021/01/23/ad04b69a-5c1d-11eb-a976-bad6431e03e2_story.html (date of access: 10.04.2025).
55. Lawal S. US election: How will results affect wars in Gaza, Ukraine and Sudan? *Al Jazeera*. URL: <https://www.aljazeera.com/news/2024/11/2/us-election-how-will-results-affect-wars-in-gaza-ukraine-and-sudan> (date of access: 02.05.2025).
56. Lo B. Trump, Putin and the US–Russia relationship. *Lowy Institute*. URL: <https://www.lowyinstitute.org/publications/accident-waiting-happen-trump-putin-us-russia-relationship> (date of access: 28.03.2025).
57. Mandzii A.-M. Ukraine in the pre-election campaign in the United States. *Transatlantic Dialogue Center*. URL: <https://tdcenter.org/de/2024/04/18/ukraine-in-the-pre-election-campaign-in-the-united-states/> (date of access: 19.02.2025).
58. Marcus Helgemo Lian. Foreign policy in american presidential elections: a study of five presidential elections between 1992 and 2008. *CORE*. URL: https://core.ac.uk/outputs/30834895/?utm_source=pdf&utm_medium=banner&utm_campaign=pdf-decoration-v1 (date of access: 17.01.2025).
59. Méheut C. U.S. House Speaker Demands That Ukraine Fire Ambassador. *The New York Times*. URL: <https://www.nytimes.com/2024/09/26/world/europe/mike-johnson-ukraine-us-ambassador.html> (date of access: 15.03.2025).

60. Message & Media. America's Future Majority Fund, 2024. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=KrBeExKRP3M> (date of access: 08.03.2025)
61. Most Voters Say Harris Will Concede – and Trump Won't – If Defeated in the Election. *Pew Research Center*. URL: <https://www.pewresearch.org/politics/2024/10/10/the-harris-trump-matchup/> (date of access: 27.04.2025).
62. Orth T., Bialik C. Foreign policy: what 2024 voters want and which candidate they trust. *YouGov. Research Reality*. URL: <https://today.yougov.com/politics/articles/50799-foreign-policy-what-2024-voters-want-and-which-candidate-they-trust> (date of access: 23.04.2025).
63. Orth T., Bialik C. How views of Kamala Harris and Donald Trump changed after their debate. *YouGov. Research Reality*. URL: <https://today.yougov.com/politics/articles/50548-how-views-of-kamala-harris-and-donald-trump-changed-after-their-debate>.
64. Pashkov V. The Donald Trump Factor and US-Ukrainian Relations (2017-2020): From Strategic Friendship to Cold Partnership. *Lithuanian Annual Strategic Review*. 2024. Vol. 22, No. 1. P. 175–202. URL: <https://doi.org/10.47459/lasr.2024.22.7> (date of access: 28.03.2025).
65. Pifer S. A consequential election for Ukraine. *Brookings*. URL: <https://www.brookings.edu/articles/a-consequential-election-for-ukraine/> (date of access: 19.02.2025).
66. Pifer S. Trump, Putin, and Crimea. *Brookings*. URL: <https://www.brookings.edu/articles/trump-putin-and-crimea/> (date of access: 28.03.2025).
67. Racer O. Trump wins US 2024 presidential election – what this means for Ukraine. *The Kyiv Independent*. URL: <https://kyivindependent.com/trump-wins-us-2024-presidential-election-what-now-for-ukraine/> (date of access: 02.05.2025).

68. Republicans For Ukraine. *Official Website*. URL: <https://gopforukraine.com/> (date of access: 02.04.2025).
69. Rondeaux C. Could U.S. foreign policy divides shape the 2024 election? *New America*. URL: <https://www.newamerica.org/planetary-politics/briefs/foreign-policy-fault-lines-in-the-2024-election/> (date of access: 18.01.2025).
70. Rose G. American Foreign Policy After the Election. *IRIS*. 2024. URL: www.iris-france.org/187061-american-foreign-policy-after-the-election/ (date of access: 30.04.2025).
71. Russia and Ukraine: compare harris's and trump's policy positions. *Council on Foreign Relations*. URL: <https://www.cfr.org/election2024/candidate-tracker/russia-ukraine> (date of access: 11.02.2025).
72. Schroeder A. Conclusion: The Globalization of an American Tradition. In *Presidential Debates: Risky Business on the Campaign Trail*, 3rd ed., 339–46. *Columbia University Press*, 2016. <https://www.jstor.org/stable/10.7312/schr17056> (date of access: 16.01.2025).
73. Schwennesen P. Why U.S. Republicans are split on aid for Ukraine. *GIS Reports*. URL: <https://www.gisreportsonline.com/r/republican-schism-ukraine/> (date of access: 02.04.2025).
74. Sullivan H. Harris-Trump debate watched by 67m people, beating pivotal Biden showdown. *the Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/us-news/2024/sep/12/us-presidential-debate-tv-ratings-harris-trump-abc> (date of access: 18.04.2025).
75. Sullivan K., Grayer A., Ferris S. Republicans follow Trump's lead of icing out Zelensky. *CNN*. URL: <https://edition.cnn.com/2024/09/25/politics/donald-trump-ukraine-republicans/index.html> (date of access: 15.03.2025).
76. Taras D., Jr D. R. *Electoral Campaigns, Media, and the New World of Digital Politics*. *University of Michigan Press*, 2022. 352 p. URL: <https://doi.org/10.3998/mpub.12013603> (date of access: 09.01.2025).

77. Temnycky M. Opinion: What Trump's past statements reveal about the future of US-Ukraine relations. *The Kyiv Independent*. URL: <https://kyivindependent.com/opinion-what-trumps-past-statements-reveal-about-the-future-of-us-ukraine-relations/> (date of access: 26.03.2025).
78. The spirited history of presidential debates. *U.S. Embassy in Georgia*. URL: <https://ge.usembassy.gov/the-spirited-history-of-presidential-debates/> (date of access: 17.01.2025).
79. Transcript of President Joe Biden's State of the Union address. *AP News*. URL: <https://apnews.com/article/state-of-union-transcript-biden-2024-e84f5134e5201987eb441629aef5240c> (date of access: 27.02.2025).
80. Transcript: Biden's first campaign speech of the 2024 election year. *AP News*. URL: <https://apnews.com/article/biden-speech-valley-forge-trump-campaign-bda2293cac2b30e49157c2e6fb256d64> (date of access: 27.02.2025).
81. Tsvietkov O., Atamanenko A. The Political System of the USA and Challenges in Navigating to a Multicentric World. *Codrul Cosminului*. 2024. Vol. 30, No. 2. P. 469–488. URL: <https://doi.org/10.4316/cc.2024.02.10>
82. Whitaker B., Chasan A. Vice President Kamala Harris, Gov. Tim Walz 60 Minutes interview highlights. *CBS News*. URL: <https://www.cbsnews.com/news/kamala-harris-tim-walz-60-minutes-interview-highlights-2024-election/> (date of access: 26.03.2025).
83. Will foreign policy matter in the 2024 presidential election?. *Inkstick*. URL: https://inkstickmedia.com/will-foreign-policy-matter-in-the-2024-presidential-election/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQiA_Yq-BhC9ARIsAA6fbAg3imifXcCkAX-pQrzaYrVnV4Z9T2x6rJtHCN0D2eN-mvNSI2bEc-8aAs5TEALw_wcB (date of access: 15.02.2025).
84. Wolters T. D., Dailey A. M. Help Ukraine win—or risk kicking off a US losing streak. *Atlantic Council*. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/help-ukraine-win-or-risk-kicking-off-a-us-losing-streak/> (date of access: 10.02.2025).

85. Zelenskyy meets Biden and Harris: Key takeaways and media reactions. *The New Voice of Ukraine*. URL: <https://english.nv.ua/nation/zelenskyy-s-us-visit-mixed-results-and-future-challenges-50454267.html> (date of access: 15.03.2025).